

Jaarstukken 2016

Stichting Katholiek
Onderwijs
De Beerzen, Oirschot
en Spoordonk

INHOUDSOPGAVE

Inhoud	1
Bestuursverslag	2
Jaarrekening	60
Balans	61
Staat van baten en laten	62
Kasstroomoverzicht	63
Grondslagen	64
Toelichting	68
Model G: verantwoording subsidies	76
Bezoldiging van bestuurders en toezicht	77
Overige gegevens	80

BIJLAGE:

Jaarverslag 2016

Behorende bij het rapport

Inzake de jaarrekening

2016

INHOUDSOPGAVE

1. JAARVERSLAG

1.1 Algemene informatie	blz. 4
1.1.1 Juridische structuur en organisatiestructuur	
1.1.2 Missie en Visie	
1.1.3 Trends in en rondom het onderwijs	
1.1.4 Belangrijkste kenmerken van het gevoerde financiële beleid	
1.2 Onderwijsbeleid, beheer en organisatie	blz. 8
1.3 Toelichting financieel jaarverslag 2016	blz. 8
1.4 Kengetallen	blz. 11
1.5 Prestatiebox	blz. 12
1.6 Overige toelichting	blz. 12
1.7 Treasurystatuut en Treasury Jaarverslag	blz. 14
1.8 Continuïteitsparagraaf	blz. 15
 Overzicht bijlagen	 blz. 18
 Bijlage 1: Exploitatiecijfers 2016	 blz. 19
 Bijlage 2: Staat van baten en lasten 2016 i.v.t. tot begroting 2017	 blz. 23
 Bijlage 3: Evaluatie Strategisch beleidsplan 2016	 blz. 24
 Bijlage 4: Strategisch Beleidsplan 2017-2020, jaarplan 2017	 blz. 31
 Bijlage 5: Treasury statuut	 blz. 34
 Bijlage 6: Treasury jaarverslag 2016	 blz. 37
 Bijlage 7: Voorwaarden aan de begroting en de financiële kengetallen	 blz. 38
 Bijlage 8: Beleid m.b.t. voorzieningen en reserves	 blz. 39
 Bijlage 9: Overzicht toegestane overschrijdingen	 blz. 47
Overzicht verloop bestemmingsreserves en algemene reserve	
 Bijlage 10: Overzicht teldatum 2016 en prognoses	 blz. 49
 Bijlage 11: Meerjarig bestuur formatieplan, uitgangspunten formatie, RDDF, uitvoering afspiegelingsbeginsel	 blz. 50
 Bijlage 12: Jaarverslag 2016 Raad van Toezicht	 blz. 55

AANBIEDING.

SKOBOS biedt u hierbij het rapport inzake de jaarrekening over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 aan.

Het rapport bestaat uit de balans per 31 december 2016 en een exploitatierekening over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016.

Het rapport inzake de jaarrekening maakt onderdeel uit van het Jaarverslag.

Het Jaarverslag inclusief de diverse bijlagen geeft de toelichting bij het financiële jaarverslag inzake de jaarrekening 2016.

Oirschot, juni 2017,

namens de Raad van Toezicht van SKOBOS,

F. Bruinsma,
voorzitter College van Bestuur.

1 JAARVERSLAG.

1.1 Algemene informatie

1.1.1 Juridische structuur en organisatiestructuur.

Onder SKOBOS ressorteren per 31 december 2016 5 scholen. Het betreft 5 scholen met regulier basisonderwijs. De scholen zijn allemaal gelegen in de gemeente Oirschot. De rechtspersoonlijkheid van SKOBOS is een stichtingsvorm. De stichting is opgericht op 01-01-1998 en is ontstaan uit een fusie tussen het bestuur van de Stichting Katholiek Onderwijs Oirschot en het bestuur van de Stichting Katholiek Onderwijs Oost-, West- en Middelbeers.

De stichting wordt geleid door een College van Bestuur, die over haar handelen en het bereiken van de doelen van de organisatie verantwoording aflegt aan de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht werkt in dit kader conform een door haar vastgesteld toezichtkader. De Raad van Toezicht houdt conform de statuten, de formele verantwoordelijkheid van goedkeuring van de begroting, het (financieel) jaarverslag en het strategisch beleidsplan.

Het College van Bestuur wordt ondersteund door een managementassistente en een medewerkster communicatie en werkt nauw samen met de directeurs van de scholen in een tweewekelijks te houden directeurenoverleg.

Het College van Bestuur én de Raad van Toezicht conformeren zich aan de code "Goed Bestuur" zoals door de PO-raad geformuleerd.

1.1.2 Missie en Visie.

SKOBOS heeft in het voorjaar 2011 in een aantal prikkelende sessies in een open samenwerking tussen bestuur, directies en GMR een nieuwe missie en visie vastgesteld.

"SKOBOS zet in op brede talentenontwikkeling van alle kinderen waarin zij ook zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun ontwikkeling."

Deze prikkelende uitspraak geeft de essentie weer waar SKOBOS zich in haar strategische ontwikkeling voor de komende 5 jaar door wil laten leiden.

De kernwoorden zijn:

- "breed", dus niet alleen maar cognitief en kennis;
- "talentenontwikkeling", dus aansluiten bij wat de kinderen aan vaardigheden en talenten hebben;
- "zelf verantwoordelijkheid nemen", dus de verantwoordelijkheid voor de eigen ontwikkeling ook steeds meer bij de kinderen gaan leggen;
- "ontwikkeling", dus het gaat om groei.

Daartoe wil SKOBOS verder gaan op de al jaren eerder ingeslagen weg met het inrichten van een professionele organisatie die zich kenmerkt door een aantal belangrijke uitgangspunten, zoals die ook op de missie- en visiekaart 2011 - 2015 te vinden zijn:

- één organisatie, met daarin volop ruimte voor verschillen en eigen profilering;
- bewust ruimte in de organisatie op alle niveaus voor eigen verantwoordelijkheid en eigenaarschap (subsidiariteit);
- een gezonde basis onder de organisatie, met oog voor de ontwikkelingen binnen het onderwijs, de lokale gemeenschap en de maatschappij en waar nodig verantwoordelijk en proactief daarop inspeland;
- solidariteit met al diegenen voor wie maatschappelijke participatie geen gemakkelijke vanzelfsprekendheid is;
- gericht op een breed aanbod voor zoveel mogelijk kinderen;
- als uitgangspunt zorg voor ontwikkeling en onderwijs van 0 -18 jaar;
- gericht op ontwikkeling en opbrengsten in brede zin;
- in alle opzichten open, toegankelijk, kwaliteitsbewust en klantgericht;
- een veilige, uitdagende, prikkelende omgeving voor kinderen, ouders én leerkrachten.

De kern van de ontwikkelingen van de komende jaren is vervat in het begrip “kwaliteitszorg”. Meer specifiek betreft het vooral

- “afstemming” (op de brede talentontwikkeling)
- (denken in) “opbrengsten”
- de ondersteunende rol van “ICT” m.b.t. opbrengsten, ondergebracht in een brede overdenking van het vertalen van de “de 21-century skills” in het onderwijskundig en organisatorisch beleid
- communicatie/transparantie
- de verbinding tussen Kinderopvang en Onderwijs.

1.1.3 Trends in en rondom het onderwijs.

Tijdens een aantal bijeenkomsten in het voorjaar 2011 heeft SKOBOS gekeken naar de trends in het onderwijs, in de maatschappij in het algemeen en in de lokale gemeenschap in het bijzonder. Doel van deze bijeenkomsten was om die trends zichtbaar te maken die in de visie van SKOBOS in de komende 5 jaar een nadrukkelijke invloed zullen hebben op de verdere ontwikkeling van SKOBOS als organisatie voor Primair Onderwijs in de gemeente Oirschot.

Eind 2016 is nogmaals kritisch gekeken naar de onderscheiden trends. Omdat SKOBOS bezig is met een operatie in het kader van schaalvergroting, is een herijking van de missie-visie in 2015/2016 uitgesteld totdat er definitief zicht komt op de feitelijke stappen die in dat kader gezet gaan worden. en heeft er opnieuw een kleine aanpassing plaats gevonden. Datzelfde geldt voor het strategisch beleidsplan 2016. Dit is een onverkorte doorzetting van het strategisch beleidsplan 2015, waarin verwerkt de evaluatieve gegevens van 2015.

De volgende externe ontwikkelingen zijn begin 2016 nog steeds gesignaleerd en specifiek benoemd:

- het aantal kinderen met een "zorgetiket" neemt nog steeds toe; dat kan een gevolg zijn van toenemende zorgen in de ontwikkeling van kinderen, maar ook nog van steeds beter in kaart willen brengen van de mogelijkheden van kinderen en de groeiende behoefte om "etiketjes te plakken";
- de economische crisis zorgt ervoor dat ook steeds meer gezinnen in een ingewikkelde situatie terecht komen; werkloosheid, financiële zorgen; mondjesmaat lijkt zich een verbetering af te tekenen
- Passend Onderwijs is inmiddels al enige jaren werkelijkheid; het heeft grote consequenties voor inrichting en financiering van het onderwijs;
- ICT neemt bij kinderen, maar ook in het algemeen een steeds grotere plaats in het leven in;
- de omgeving van het onderwijs is dermate snel aan het veranderen dat serieus de vraag gesteld moet worden of de inhoud van het onderwijs (kennis, competenties en vaardigheden) en de inrichting van de leeromgeving nog wel voldoende aansluiten bij wat die ontwikkelingen aan kennis, competenties en vaardigheden veronderstellen;
- ouders nemen t.o.v. het onderwijs een andere positie in: niet allen als consument, maar steeds meer ook als partner die mee wil praten over de ontwikkeling van hun kinderen en eisen stelt aan opbrengsten (zorg dat mijn kind zo goed en breed mogelijk de eigen talenten ontwikkelt); ouders kijken ook naar organisatorische aspecten zoals mogelijkheden van opvang, schooltijden en communicatie;
- de overheid legt een extreme druk op het onderwijs: enerzijds een voortdurende druk op de financiering door middel van bezuinigingen dan wel niet mee laten groeien van de bekostiging, anderzijds de eenzijdige eis van steeds maar toenemende opbrengsten, leerprestaties en professionele organisatie
- de gemeente als lokale overheid bezuinigt, ten einde haar eigen begroting op orde te houden, op elke vorm van bekostiging die niet wettelijk verplicht is;
- de overheid heeft steeds meer moeite om een voldoende balans te vinden tussen terugtreden en bemoeien; deregulering gaat hand in hand met eisen en verplichtingen;

- de gemeente Oirschot is een kleinschalige leef- en werkgemeenschap met een typische dorpscultuur waar het onderwijs in alle kernen een specifieke positie inneemt; de toenemende vergrijzing leidt ook hier tot het afnemen van de beschikbaarheid van voorzieningen mede als gevolg van de krimp van het aantal leerlingen.
- De toenemende professionele samenwerking tussen de gemeente Oirschot en SKOBOS, waarbij op basis van wederzijds vertrouwen en respect de uitvoering van een aantal belangrijke gemeentelijke verantwoordelijkheden (m.b.t. bijvoorbeeld onderwijshuisvesting) doorgeschoven wordt naar SKOBOS; de discussie over vormen van “doordecentralisatie” heeft inmiddels geleid tot besluitvorming m.i.v. 1 januari 2016;
- Vanuit de overheid ontstaat steeds meer druk op het onderwijs om vorm te geven aan zaken die volgens SKOBOS steeds meer niet-specifiek een verantwoordelijkheid van het onderwijs zijn, maar een verantwoordelijkheid van ouders en gemeenschap: burgerschapskunde, cultuureducatie, gezond gedrag (waaronder bewegingsonderwijs); voor een aantal van deze zaken worden zelfs al toezichtkaders ontwikkeld;
- steeds meer externe aanbieders vinden hun weg naar het onderwijs om hun diensten aan te bieden dan wel om in het schoolgebouw zelf zelfstandig werkzaam te zijn;
- in de loop van 2015 is de nieuwe Wet Werk en Zekerheid van kracht geworden; deze wet heeft ontzettend veel consequenties voor het personeelsbeleid in het Primair Onderwijs. Met name alles wat te maken heeft met het benoemen van personeel, het vervangingsbeleid en het voorkomen van personele verplichtingen. De consequenties voor een gezonde, niet al te risicovolle bedrijfsvoering in het Primair Onderwijs zijn in negatieve zin erg groot. De feitelijke inwerkingtreding is voor het Primair Onderwijs uitgesteld tot 1 juli 2016. In de eerste helft van 2016 is er met name proactief mee omgegaan.
- in 2014/2015 is er een nieuwe cao afgesloten tussen besturenorganisaties en de vakbonden. Deze cao is de opmaat voor structurele veranderingen in het personeelsbeleid en als gevolg daarvan een andere, meer professionele verhouding tussen het bestuur als werkgever en de leerkrachten als werknemer. Er komt toenemende beleidsruimte in inzetbaarheid en loopbaanontwikkeling. De kansen van deze wijzigingen worden jaarlijks duidelijker.

De interne ontwikkelingen zoals die geconstateerd zijn:

- SKOBOS constateert op basis van de CITO-resultaten van de groepen 8 dat de resultaten van de scholen op de leergebieden in de afgelopen jaren, op een enkele uitzondering na, steeds in het algemeen rond tot wat boven het gemiddelde zijn geweest;
- SKOBOS constateert op basis van de tevredenheidpeiling "Scholen met Succes" van begin 2015 dat de tevredenheid van ouders en personeel over SKOBOS in het algemeen op alle onderdelen boven het gemiddelde van de vergelijkingsgroepen ligt;
- SKOBOS constateert op basis van diezelfde tevredenheidpeilingen dat er met name nog vooruitgang te behalen is m.b.t. de specifieke begeleiding en afstemming op individuele leerlingen, m.b.t. het realiseren van rust en structuur binnen de onderwijsomgeving en m.b.t. het omgaan met pestgedrag;
- er is al enige jaren sprake van een toenemende samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang; SKOBOS heeft uitgesproken te streven naar een fysieke én inhoudelijke verbinding tussen de scholen van SKOBOS en vormen van kinderopvang;
- binnen SKOBOS is er bij de scholen behoefte aan een eigen profilering;
- SKOBOS is een katholieke stichting in een gemeenschap waarin toenemende ontkerkelijkheid zichtbaar is en waar het katholieke geloof een steeds afnemende rol lijkt te gaan spelen in het leven van de mensen;
- SKOBOS constateert een discrepantie tussen de grote vlucht van ICT in onderwijs en maatschappij en de relatief beperkte wijze waarop binnen de eigen organisatie gebruik gemaakt wordt van de grote mogelijkheden van ICT; de Digitale Werk Omgeving is gerealiseerd maar heeft voortdurend aanscherping; consequenties voor de Digitale leeromgeving kregen een stevige uitwerking in 2016 middels de 21st Century skills.
- SKOBOS heeft last gehad van een teruglopend aantal leerlingen, maar die situatie lijkt inmiddels gestabiliseerd, ook in de prognoses.

- SKOBOS zag een langzame vergrijzing binnen het eigen personeelsbestand ontstaan omdat nauwelijks jonge leerkrachten nog de mogelijkheid kregen via reguliere vacatures bij SKOBOS in te stromen; in 2015 én in 2016 is ook deze ontwikkeling gekeerd door de uitstroom van een relatief groot aantal oudere leerkrachten;
- SKOBOS constateert dat er binnen de organisatie steeds meer gebruik gemaakt wordt van vrijwillige mobiliteit als manier om ervaringen op te doen en zich professioneel verder te ontwikkelen;
- SKOBOS constateert dat de veranderingen in het onderwijs en de complexere onderwijsleerprocessen steeds hogere eisen stellen aan capaciteiten en vaardigheden van leerkrachten en directies en dat het scholingsaanbod en het gebruik ervan nog onvoldoende op die ontwikkeling is afgestemd; SKOBOS heeft om die reden in het schooljaar 2015 – 2016, maar ook in het schooljaar 2016 - 2017 een eigen scholingsaanbod gerealiseerd.
- SKOBOS constateert dat de bezuinigingen én de steeds hogere externe eisen ook een toenemende druk leggen op de exploitatieresultaten;
- SKOBOS constateert dat de relatief hoge eigen reserves zijn gaan leiden tot externe verantwoording erover;
- SKOBOS constateert dat de taal- en leesvaardigheid van haar leerlingen opvallend achterblijft bij de landelijke ontwikkelingen;
- SKOBOS constateert dat het aantal dyslectische kinderen in deze regio opvallend groter is dan in andere regio's en landelijk;
- SKOBOS constateert een groeiende behoefte binnen de scholen om specifiek m.b.t. begaafdheid nieuwe stappen te blijven zetten ; daarmee kan de inmiddels gerealiseerde bovenschoolse voorziening voor bijzonder begaafde leerlingen gebruikt worden om ook op schoolniveau meer kwaliteit te realiseren in het onderwijs aan begaafde leerlingen;
- Er is groeiende behoefte aan samenwerking dan wel fusie met een andere organisatie ten einde kwaliteit en ambitie ook op langere termijn te kunnen garanderen. Deze zaken staan als gevolg van de geringe grootte van de organisatie in toenemende mate onder druk. In 2016 is hieraan een forse impuls gegeven.

1.1.4 Belangrijkste kenmerken van het gevoerde financiële beleid.

Sinds de invoering van de Lumpsum-bekostiging is het mogelijk om alle materiële en financiële kosten in een begroting onder te brengen. SKOBOS maakt daar dankbaar gebruik van. Er is sprake van één begroting waarin alle kostensoorten verwerkt zijn en één financieel jaarverslag.

SKOBOS laat zich bij het gevoerde financiële beleid leiden door de volgende uitgangspunten:

- de financiële middelen worden zoveel als mogelijk ingezet ten behoeve van het onderwijs op de werkvloer
- personele bekostiging vindt uitsluitend plaats met de personele inkomsten lumpsum
- SKOBOS hecht aan een gezonde, transparante financiële basis
- aangezien de reserves en voorzieningen op voldoende niveau zijn, mag de begroting in principe budgettair neutraal zijn
- SKOBOS beschikt over reserves; deze reserves zijn in het verleden ontstaan vanuit vrijvallende voorzieningen dan wel (bewust) niet uitgegeven middelen; SKOBOS wil deze reserves aanwenden om een eigentijdse, professionele onderwijsorganisatie in te kunnen richten die kwalitatief uitstekend onderwijs aanbiedt; de huidige bekostiging vanuit het ministerie biedt daartoe nauwelijks investeringsruimte (zie de uitwerking in [bijlage 8](#))
- de directeurs van de scholen hebben binnen de eigen goedgekeurde begroting maximale bestedingsvrijheid
- de richtlijnen vanuit het ministerie zijn bepalend ten aanzien van beleggingen en beleningen.

1.2 Onderwijsbeleid, beheer en organisatie

Eind 2015 is er binnen SKOBOS een nieuw strategisch beleid voor jaar 2016 vastgesteld. Dat strategisch beleid is enkel een doorzetten geworden van het eerder ingezette beleid 2015 – 2018 op basis van een evaluatie 2015. Achtergrond van deze eenvoudige uitwerking is het feit dat er sprake was van verder vorderende fusiebesprekingen waardoor een aanscherping in deze fase niet gewenst is. Het meerjarig strategisch beleidsplan 2017– 2020 is in de loop van 2016 gemaakt. Dragende items zijn aangegeven in de bijlagen 3 en 4.

1.3 Toelichting financieel jaarverslag 2016.

De toelichting bestaat uit de volgende onderdelen:

- Toelichting bij de balans
- Toelichting bij de staat van baten en lasten en het exploitatieresultaat
- Toelichting bij de voorzieningen
- Toelichting bij het bestemmen van het resultaat, het eigen vermogen en daaraan gerelateerd de bestemmingsreserves.

A. Toelichting bij de balans

Activa: Materiële vaste activa: de boekwaarde van de bezittingen: gebouwen, methodes, meubilair etc.. Het totaal is nagenoeg gelijk gebleven omdat er naast de afschrijvingen nieuwe investering ter grootte van de afschrijvingen zijn gedaan. Financiële activa: de effecten zoals SKOBOS die via de Rabo bank in bezit heeft. Er is een aandeel genomen ter grootte van 8.000 betreffende coöperatie glasvezel. Vorderingen: lager omdat met name Passend Onderwijs bijtijds en structureel aan haar verplichtingen heeft voldaan.

Passiva: Eigen vermogen: teruggelopen met ruim 221.000 als gevolg van het exploitatietekort. Voorzieningen: groei van met name de voorziening onderhoud omdat er relatief weinig uitgaven zijn gedaan ten laste van de voorziening in 2016. Verder is er voor de eerste keer een voorziening Duurzame Inzetbaarheid opgenomen ter grootte van 16.000.

Kortlopende schulden: met name bedragen inzake de loonkosten

B. Staat van baten en lasten en het exploitatieresultaat.

De begroting 2016 kende een begroot nettoresultaat van +/- 393.176, bestaande uit een begroot resultaat van +/- 430.826,- en begrote financiële baten en lasten van +/- 37.650.

De realisatie van 2016 kent een nettoresultaat van +/- 221.056, bestaande uit een resultaat van +/- 234.866 en financiële baten en lasten van +/- 13.810.

Dat betekent dat SKOBOS over 2016 over de exploitatie (exclusief de financiële baten en lasten) een bedrag ter grootte van 195.960 minder negatief heeft gedraaid dan begroot.

De baten bedroegen ongeveer 300.000 meer, de lasten ongeveer 100.000 meer.

De “meer baten” zijn afkomstig van Passend Onderwijs (in totaal + 110.000 waarvan de helft incidenteel), het AZC (+ 90.000, incidenteel), overige personele bekostiging (+ 44.000), materiële bekostiging (+ 30.000) en detachering personeel (+ 30.000 incidenteel).

De “meer lasten” bestaan uit diverse onderdelen:

- De salariskosten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting (5.118.640 gerealiseerd versus 5.120.000 begroot). De overige personele lasten zijn ongeveer 26.000 hoger. Dat zit

voornamelijk in een dotatie vanuit de exploitatie aan een voorziening Duurzame Inzetbaarheid (16.000)

- De afschrijvingen zijn 8.000 hoger dan begroot
- De huisvestingslasten zijn 24.000 hoger dan begroot. Dat zit met name in twee zaken: huurkosten sportaccommodaties (15.000) en beveiligingskosten als gevolg van het wegvallen van de subsidie van de gemeente (7.000)
- De overige lasten zijn 43.000 hoger dan begroot. Dit is voor een deel een gevolg van deskundigenadvies (25.000, diverse juridische trajecten inzake vaststellingsovereenkomsten), ICT (totale uitgave van 150.000 i.p.v. 130.000) en aanschaf kleine inventaris (een overschrijding van 14.000 als gevolg van een andere afspraak ten aanzien van afschrijvingen: afschrijven pas bij 1000 i.p.v. 500, waardoor veel relatief kleine uitgaven ten laste van de exploitatie komen); reproductie (een overschrijding van ongeveer 10%, 5.000,-) Opvallend is dat de middelen voor cultuureducatie, net als in voorgaande jaren, niet volledig besteed worden (7.000 niet besteed).

Ten aanzien van een aantal speciale projecten kan het volgende worden gesteld:

- TaalBOS is de voorziening voor de eerste opvang asielzoekers in Westelbeers. Deze opvang is in het voorjaar 2016 ingericht. De inkomsten vanuit het ministerie bedroegen in 2016 ruim 85.000. De uitgaven waren 1.1 fte x 65.000 en 15.000 materiële inrichtingskosten. Daarmee loopt deze voorziening in ieder geval in 2016 nagenoeg neutraal qua kosten en uitgaven.
- SKOBOS is sinds januari 2016 Eigen Risicodragers Vervangingsfonds (ERD). Dat betekent een premierugval van ongeveer 235.000. Zo goed mogelijk is geadministreerd wat de vervangingskosten in totaal zijn. Daar is in 2016 door de wisseling van administratiekantoor veel ruis in ontstaan. De inschatting is dat het om ongeveer 210.000 euro aan feitelijke kosten (140.000 en salarissen en diverse werkgeverslasten van 65.000) is gegaan. Dat betekent dat ingeschat wordt dat het eigen risicodragerschap een voordeel van 30.000 heeft opgeleverd.
- Passend Onderwijs is benoemd als een onderdeel met risico. Door extra inkomsten heeft Passend Onderwijs een fors overschot laten zien van ruim 110.000.

C. De voorzieningen.

Er is al jaren sprake van twee toegestane voorzieningen. In 2016 is daar een derde voorziening bijgekomen: Duurzame Inzetbaarheid.

De personele voorziening is bedoeld voor (jubilea) uitkeringen in het kader van de CAO en is door een dotatie op het noodzakelijke niveau van eind 2016 gebracht.

De voorziening onderhoud is bedoeld voor binnen- en buitenonderhoud aan de schoolgebouwen. In 2016 heeft relatief weinig onderhoud ten laste van deze voorziening plaatsgevonden. De dotatie is gebaseerd op het Meerjarig Onderhoudsplan en de afspraken die ten aanzien van deze voorziening gemaakt zijn (zie bijlage 8).

De voorziening Duurzame Inzetbaarheid is in 2016 vanuit de exploitatie ingericht. De voorziening is bedoeld om de kosten van de opname van gespaarde uren Duurzame Inzetbaarheid te dekken. Zie voor een verdere uitwerking bijlage 8 (beleid m.b.t. voorziening en reserves).

D. Bestemming van het (negatieve) resultaat, het eigen vermogen en daaraan gerelateerd de bestemmingsreserves:

Zie ter informatie bijlage 8 (beleid m.b.t. voorzieningen en reserves) en bijlage 9 (Overzicht verloop bestemmingsreserves en algemene reserve).

Het resultaat van -/- 221.056 wordt ten laste gebracht van het eigen vermogen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen bestemmingsreserves en de algemene reserve. Bovendien vindt er een herschikking plaats van diverse bestemmingsreserves. In onderstaande is aangegeven welke mutaties het zijn. In bijlage 8 (beleid m.b.t. voorzieningen en reserves) worden de mutaties verder onderbouwd.

1. -----
2. Frictie: -/- 6.900, opgebouwd uit twee elementen: -/- 93.500 vanwege kosten extra leerkracht boventallig (50.000,-), deskundigenadvies i.v.m. diverse trajecten vaststellingsovereenkomst (5.000,-), diverse uitkeringen en outplacement procedures (25.000), extra niet begrote selectieprocedure directeur (13.500); +/+ 86.600 om de voorziening weer op de afgesproken hoogte te brengen. Met als resultaat per 31/12/16: 215.000.
3. SKOBOS 2.0: -/- 56.383; uitgaven scholen hardware en advisering met als resultaat per 31/12/16: 814.747.
4. Strategische ontwikkeling Antoniussschool: -/- 59.700. Daarmee wordt de bestemmingsreserve leeg gemaakt. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat er bij de afschrijvingen geen hieraan gerelateerde bedragen te vinden zijn. Met als resultaat per 31/12/16: 0
5. -----
6. Personele inzet: +/+ 131.581, opgebouwd uit twee elementen: kosten TaalBOS/AZC (-/- 78.250, personeel en materieel) en vrijval vanuit de bestemmingsreserve NEKEB (+/+209.831) met als resultaat een stand per 31/12/16: 484.578
7. -----
8. Bouw en verbouw Fonkeling: +/+ 10.000 omdat de aanschaf van zonnepanelen 10.000 hoger blijkt uit te vallen. Met als resultaat per 31/12/16: 70.000
De Beerze nieuwbouw: ongewijzigd. Met als resultaat per 31/12/16: 450.000
9. -----
10. Niet opgenomen BAPO: -/- 40.000 als uitgaven personeelskosten 2016 van personeelsleden met opname Spaar BAPO. Met als resultaat 245.415 per 31/12/16: 205.915
11. Aankoop deel Korein: geen mutaties. Met als resultaat per 31/12/16: 130.000
12. Plusklas: +/+ 72.000, opgebouwd uit twee elementen: vrijval vanuit de bestemmingsreserve NEKEB (+/+ 104.000) en kosten bovenschoolse plusklas (-/- 32.000, salaris en materiaal). Met als resultaat per 31/12/16: 182.000.
13. Nekeb: -/- 313.831. Daarmee wordt deze bestemmingsreserve leeggemaakt en verdeeld over de bestemmingsreserves Personele Inzet en Plusklas. Met als resultaat per 31/12/16: 0.
14. Passend Onderwijs: +/+ 107.000. Dit is het extra bedrag dat in 2016 in het kader van Passend Onderwijs als incidentele inkomsten en te laag begrote inkomsten is vrijgefallen en aan deze bestemmingsreserve is toegevoegd. Met als resultaat per 31/12/16: 142.000.

Het leidt ertoe dat het financiële eigen vermogen per 31-12-2016 3.013.281 bedraagt.

Daaronder vallen:

- de bestemmingsreserves: totaal per 31-12-2016: 2.694.240
- de algemene reserve per 31-12-2016: 319.041

1.4 Financiële kengetallen.

a. Liquiditeit: is de organisatie in staat om op korte termijn aan de verplichtingen te voldoen. De berekeningswijze: (Vlottende activa / kortlopende schulden).

Norm SKOBOS: > 1,0

Realisatie:

2007: 6,16	2008: 7,40	2009: 6,52	2010: 4,65	2011: 5,67	2012: 3,4
2013: 4,69	2014: 3,58	2015: 5,34	2016: 4,78		

Conclusie: Nog steeds ruim boven de norm.

b. Solvabiliteit: is de organisatie in staat om op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De berekeningswijze: (Eigen vermogen x 100 % / totaal passiva).

Norm SKOBOS: > 40

Realisatie solvabiliteit exclusief voorzieningen:

2007: 66,91	2008: 69,66	2009: 69,64	2010: 70,52	2011: 72,24	2012: 64,81
2013: 70,39	2014: 64,1	2015: 66,0	2016: 61,63		

Realisatie solvabiliteit inclusief voorzieningen:

2007: 87,51	2008: 89,30	2009: 88,15	2010: 83,27	2011: 86,53	2012: 77,58
2013: 86,17	2014: 79,8	2015: 87,1	2016: 85,62		

Conclusie: Nog steeds ruim boven de norm.

c. Weerstandvermogen: kan de organisatie een tekort permitteren in relatie tot opgebouwde reserves en voorzieningen. Berekeningswijze: (eigen vermogen / totale baten incl. rente x 100%).

Norm SKOBOS: >20

Realisatie:

2007: 56,53	2008: 61,47	2009: 60,11	2010: 64,05	2011: 62,35	2012: 55,62
2013: 52,81	2014: 53,1	2015: 50,80	2016: 46,25		

Conclusie: ruim boven de streefwaarde.

d. Rentabiliteit: hoe effectief wordt er met de opbrengsten omgegaan. De berekeningswijze: (netto resultaat / totale baten incl. rente x 100 %).

Norm SKOBOS: > 0

Realisatie:

2007: 6,05	2008: 6,44	2009: 2,67	2010: - 2,76	2011: -1,66	2012: -7,13
2013: -2,32	2014: -1,2	2015: -4,9	2016: -3,39		

Conclusie: een verwacht negatief resultaat als gevolg van het exploitatietekort

e. Kapitalisatiefactor: hoe efficiënt benut de instelling zijn kapitaal (totaal vermogen – gebouwen en terreinen/totale baten * 100%). Wordt vanaf 2016 niet meer benoemd.

Norm SKOBOS: > 35 en < 65

Realisatie:

2009: 90,14	2010: 90,81	2011: 86,30	2012: 85,82	2013: 72,42	2014: 80,7
2015: 71,5	2016: geen waarde meer opgenomen				

f. Huisvestingsratio: Huisvestingslasten / totale lasten: welk percentage van de feitelijke uitgaven van de organisatie wordt besteed aan huisvesting?

Norm SKOBOS: < 0,06

Realisatie:

2015: 0,059 2016: 0,057.

Conclusie: SKOBOS besteedt minder dan 6% van de totale kosten aan de kosten voor huisvesting en blijft daarmee ruim onder de signaleringswaarde van de inspectie (>0,1)

g. Personele lasten 1: personele lasten / totale lasten, als indicatie van het percentage middelen dat aan personeel besteed wordt.

Norm SKOBOS: > 81

Realisatie

2015: 81,80 2016: 81,52

Conclusie: ongeveer rond de norm

h. Personele lasten 2: personele lasten/ personele baten, als indicatie dat die middelen die voor personeel bestemd zijn ook daadwerkelijk daartoe uitgegeven worden. Berekening inkomsten: alle personele inkomsten, inclusief Passend Onderwijs Personeels- en arbeidsmarktbeleid. Personele lasten: alle personele uitgaven, inclusief arrangementen Passend Onderwijs en bekostiging SBO en SO.

Norm SKOBOS: 1.0

Realisatie:

2016: 1.01

Conclusie: personele inkomsten worden nagenoeg helemaal vertaald in personele uitgaven.

1.5 Prestatie box.

De bestedingen prestatie box zijn gekoppeld aan diverse ontwikkelingen: een uitbreiding van de LB-benoemingen en dekking van extra kosten; scholing en benoeming van gedragsspecialisten; de ontwikkeling van, het gebruik maken door en de scholing bij een monitor in het kader van de opbrengsten op bestuurs- en schoolniveau; investering en taal- en rekenspecialisten (scholing en facilitering); training en facilitering van SVIB.

1.6 Overige toelichting.

Afhandeling klachten 2016: er zijn in 2016 geen formele klachten geweest; zie verder het algemene jaarverslag 2016 en beleidsdocument "klachtenprocedure".

Onderwijsprestaties: SKOBOS scoorde in 2016 rond of boven het landelijk gemiddelde op één school na. Daar heeft een analyse plaats gevonden en zijn extra maatregelen genomen. Zie verder het algemene jaarverslag 2016.

Beheersing van uitkeringen na ontslag: SKOBOS heeft in 2016 een contract gehad met de arbodienst waarin met name ook geïnvesteerd is in curatief begeleiden van langdurig ziekteverzuim en het preventief voorkomen van werk gerelateerd ontslag, vrijwillig dan wel gedwongen. Verder werkt SKOBOS nauw samen met het Participatiefonds om allerlei risicovolle personele situaties in kaart te

brengen en te begeleiden. Bovendien is het personeelsbeleid (benoemingen en ontslagen) nauw gerelateerd aan de meerjarenbegroting en het meerjarig formatieplan.

Ontwikkelingen Interne en Externe kwaliteitszorg: Vanaf 2014 kent de kwaliteitszorg een aantal bovenschoolse kaders. Een aantal keren per jaar worden de financiële opbrengsten en de resultaten van het LVS en de landelijke citotoetsen gemonitord en geëvalueerd. Op basis daarvan worden nieuwe verwachtingen en ambities geformuleerd en worden waar nodig maatregelen genomen.

Toezicht houden en horizontale verantwoording: in 2011 heeft het bestuur van SKOBOS besloten om, mede in het kader van een scheiding tussen besturen en toezicht houden, met ingang van 1 januari 2012 over te gaan tot een organisatiemodel waarbij het College van Bestuur (voorheen de algemeen directeur) verantwoordelijk is voor de totale bedrijfsvoering en de Raad van Toezicht (voorheen het bestuur) belast is met de toezichthoudende taak. Dit is met ingang van 1 januari 2012 geëffectueerd. De RvT heeft in een eigen beleidsdocument vastgelegd op welke manier ze toezicht wil houden. De Raad van Toezicht heeft in 2016 conform het eigen toezichtkader gehandeld. Verder zijn de jaarverslagen 2016 (financieel en algemeen) ter inzage geweest voor alle morele eigenaars (ouders) en belanghebbenden (gemeente, inspectie, leerkrachten). In bijlage 12 is het jaarverslag 2016 van de Raad van Toezicht opgenomen. In dat verslag verantwoordt ze haar handelen in 2016.

Risicobeheersing: in 2012 zijn op basis van meerjaren prognoses inschattingen van met name personele (en dus financiële) risico's gemaakt. Deze inschattingen zijn in 2016 opnieuw besproken en gewogen. Verder is er een analyse gemaakt van trends in en rondom het onderwijs op basis waarvan een meerjarig strategisch beleidsplan 2016 – 2019 en een meerjarenbegroting 2017 – 2020 opgesteld zijn.

De risico's met specifiek financiële consequenties worden hier toegelicht:

- personele uitval, waaronder met name die van directeuren en voorzitter College van Bestuur; in de bestemmingsreserve "frictie" zijn daartoe voldoende middelen opgenomen om tijdelijke opvulling van de frictie te kunnen opvangen.
- overige personele risico's (waaronder arbeidsconflicten, ontslagvergoeding etc.): in de bestemmingsreserve "frictie" zijn daartoe voldoende middelen opgenomen om eventuele financiële consequenties op te kunnen vangen
- terugloop van het aantal leerlingen, van de materiële en personele inkomsten en de disbalans die daardoor in de personele en materiële uitgaven ontstaat (minder middelen en gelijkblijvende uitgaven op basis van verplichtingen die in het verleden aangegaan zijn, dan wel van leerling onafhankelijke uitgaven). Uitgangspunt van SKOBOS is dat de exploitatie over elk jaar neutraal blijft, niet meer uitgeven dan er binnenkomt. Enerzijds betekent dit het accepteren dat de verhouding aantal leerlingen / aantal leerkrachten langzaam zal toenemen (van 1:24 tot momenteel 1:27). Anderzijds betekent het dat er met name in de materiële begroting in de nabije toekomst voorzichtig en terughoudend gehandeld moet worden: voorzichtig met reguliere exploitatiekosten en met investeringen.
- het risico van de bezuinigingen als gevolg van een externe ontwikkeling (Passend Onderwijs). Met name de bezuinigingen op de zware zorg ("zgn. rugzakjes") leiden op termijn tot druk op de formatie. De onzekere financiële situatie van de samenwerkingsverbanden versterkt die beweging.
Vanaf medio 2016 zijn ook de gelden licht zware zorg rechtstreeks naar de schoolbesturen gegaan. Daarmee is er meer ruimte gekomen om zelf te sturen en de risico's van budgetoverschrijding in het kader van verplichte "passende zorg" te beheersen.
- Een van de grootste risico waar SKOBOS mee geconfronteerd wordt is wel de vergrijzing in het voedingsgebied van de scholen van SKOBOS en daarmee gepaard de krimp van het aantal leerlingen en dus van de organisatie. Inkomsten lopen terug terwijl structurele uitgaven nauwelijks wijzigen. In dit kader is er in 2014 een traject ingezet waarin breed

en erg nadrukkelijk naar de schaalgrootte gekeken wordt, naar kansen en bedreigingen ervan en naar manieren om proactief keuzes te maken die op termijn de kwaliteit van het onderwijs in de gemeente Oirschot garanderen. Dit traject is in 2016 doorgezet en heeft geleid tot een start van verkennende gesprekken eind 2016 – begin 2017 ten einde een fusie tot stand te brengen.

1.7 Treasurystatuut en treasury jaarverslag 2016

1.7.1. Algemeen beleid en uitvoering ten aanzien van beleggen en belenen

In het treasurystatuut van SKOBOS is het beleid terzake beleggen en belenen verwoord. Het beleid is als bijlage aan het bestuursverslag toegevoegd. Er wordt niet anders dan conform het treasurystatuut gehandeld.

1.7.2. De soorten en omvang van de beleggingen, beleningen en deelnamen

In het volgende overzicht zijn de beleggingen opgenomen op balansdatum 31 december 2016

Omschrijving	Balanswaarde in €	Rating
Nederlandse staatsobligaties (aankoopwaarde)	45.379	
Deelname coöperatie glasvezel	8.050	
Totaal	53.429	

Door een van de scholen wordt deelgenomen aan een coöperatie die glasvezel in het buitengebied wil realiseren ten einde te kunnen beschikken over een afdoende voorziening internet.

Uit dit overzicht blijkt verder dat de ingenomen posities voldoen aan de regeling 'beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek' van het ministerie van OCW. Bovendien is voldaan aan de interne eisen die aan beleggingen en beleningen worden gesteld zoals verwoord in het treasurystatuut. Er is derhalve voldaan aan de eis ter zake het risicomijdend beleggen van overvloedige publieke middelen.

Verder is de waarde van de staatsobligaties op 31-12-2015 beduidend hoger dan de balanswaarde. De huidige marktwaarde bedraagt € 66.900; dit bedrag hoeft echter niet op de balans opgenomen te worden.

De looptijden van de beleggingen en beleningen

In het volgende overzicht zijn de beleggingen opgenomen naar looptijd en de rentevergoeding van de ingenomen posities.

Omschrijving	Periode	Percentage
Staatsobligaties	t/m 2023	7 ½ %

Uit dit overzicht kan worden geconcludeerd dat is voorzien in het periodiek vrijvallen van liquiditeiten, en dat dit in 2023 gaat spelen. De behoefte aan liquiditeit leidt voorlopig nog steeds tot overboekingen van spaarrekening naar betaalrekening. Vast onderdeel van de begroting vormt het treasurystatuut. Ten aanzien van de posities die tijdens het begrotingsjaar vrijkomen, zal overeenkomstig het treasurystatuut worden voorzien in de vorm van een (her)beleggingsvoorstel.

1.7.3 Treasurystatuut

Het treasurystatuut is 01-11-2006 voor het eerst vastgesteld door het bestuur van SKOBOS. Door het bestuur is conform het treasurystatuut gehandeld. Het statuut wordt jaarlijks, bij het vaststellen van de jaarrekening, opnieuw vastgesteld. Zie bijlage 5 voor het vastgestelde treasurystatuut 31-12-2016.

1.7.4. Treasury jaarverslag.

Zie bijlage 6 voor het treasury jaarverslag 2016.

1.8 Continuïteitsparagraaf.

Vanaf 2013 is het verplicht om een continuïteitsparagraaf op te nemen in het jaarverslag. In deze continuïteitsparagraaf worden allerlei procesmatige zaken benoemd die mogelijk van invloed kunnen zijn op het financiële resultaat in enig boekjaar en de vermogenspositie van SKOBOS op korte en middellange termijn.

SKOBOS kent al vele jaren een traditie van risico-inventarisatie, begrotingen en meerjarenbegrotingen waarbij nauwlettend de ontwikkelingen van de exploitatie en de gevolgen voor de vermogenspositie nauwlettend gemonitord worden. Elk jaar opnieuw wordt in de toelichting bij de jaarcijfers, de jaarbegroting en de meerjarenbegroting verslag gedaan van de ontwikkelingen zoals SKOBOS die zit en van de wijze waarop SKOBOS proactief omgaat met de mogelijke consequenties van die ontwikkelingen.

T.a.v. risico's en onzekerheden: zie:

- hoofdstuk 1.6, onderdeel risicobeheersing
- bijlage 8 en 9 waarin de risico's vertaald worden in het beleid m.b.t. voorzieningen, reserves en kengetallen
- bijlage 12 waarin de risico's m.b.t. de consequenties van personele terugloop vertaald worden in een aantal concrete maatregelen.

En verder:

- 8 x per jaar wordt een voortgangsrapportage gemaakt en intern met de RvT besproken t.a.v. het algemene strategische beleid
- 4 x per jaar wordt een managementrapportage gemaakt m.b.t. een aantal essentiële kengetallen (ziekteverzuim, voortgang exploitatiebegroting, toets gegevens etc.) en intern met de RvT besproken
- 2x per jaar wordt een opbrengstrapportage gemaakt waarin alle gegevens m.b.t. de leer/opbrengsten gemonitord en geanalyseerd worden.

T.a.v. prognoses leerlingenaantallen: zie bijlage 10.

T.a.v. Meerjarig bestuur formatieplan, uitgangspunten formatie, RDDF, uitvoering afspiegelingsbeginsel: zie bijlage 11.

T.a.v. Verslag toezichthouder: zie bijlage 12.

Personele bezetting en leerlingaantallen				
	2016	2017	2018	2019
Personele bezetting in FTE				
Directie	6	6	6	6
Onderwijzend Personeel	72	70	70	71
Onderwijs Ondersteunend Personeel	5	5	5	5
Totaal	83	81	81	82
(stand 01/10)	2016	2017	2018	2019
Leerlingaantallen	1255	1215	1215	1224
Meerjarenbegroting				
	werkelijk	<i>begroot</i>	<i>begroot</i>	<i>begroot</i>
BATEN	2016	2017	2018	2019
Rijksbijdragen	6.150.407	6.271.765	6.145.960	6.063.568
Overige overheids- bijdragen en subsidies	109.856	99.831	99.309	99.334
Overige baten	106.815	150.201	140.169	89.169
TOTAAL BATEN	6.367.078	6.521.797	6.385.438	6.252.070
LASTEN	2016	2017	2018	2019
Personeelslasten	5.482.239	5.562.726	5.403.374	5.270.927
Afschrijvingen	225.237	231.103	361.683	357.060
Huisvestingslasten	399.522	337.577	336.577	336.577
Overige lasten	594.949	760.563	573.821	546.936
TOTAAL LASTEN	6.701.947	6.891.969	6.675.455	6.511.500
Saldo baten en lasten gewone bedrijfsvoering	-334.869	- 370.172	-290.017	-259.430
Saldo financiële bedrijfsvoering	25.847	13.650	12.650	11.650
Saldo buitengewone baten en lasten				
TOTAAL RESULTAAT	-309.022	-356.522	-277.367	-247.780
Balans				
	werkelijk	<i>begroot</i>	<i>begroot</i>	<i>begroot</i>
ACTIVA	2016	2017	2018	2019
VASTE ACTIVA				
Immateriële VA				
Materiële VA	1.475.730	2.088.874	1.969.989	1.740.925
Financiële VA	53.429	45.379	45.379	45.379

VLOTTENDE ACTIVA				
Vlottende activa	361.677	400.000	400.000	400.000
Liquide middelen	2.998.081	1.656.387	1.520.149	1.596.653
TOTAAL ACTIVA	4.888.917	4.190.640	3.935.517	3.782.957
PASSIVA				
<i>EIGEN VERMOGEN</i>	3.013.281	2.484.671	2.207.304	1.959.524
<i>VOORZIENINGEN</i>	1.172.604	1.090.969	1.113.213	1.208.433
<i>KORTLOPENDE SCHULDEN</i>	703.032	615.000	615.000	615.000
TOTAAL PASSIVA	4.888.917	4.190.640	3.935.517	3.782.957

OVERZICHT BIJLAGEN:

- Bijlage 1: Onderdelen (exploitatie) van het financieel jaarverslag 2016**
- Bijlage 2: Staat van baten en lasten 2016 in verhouding tot de begroting 2017**
- Bijlage 3: Evaluatie Strategisch Beleidsplan 2016**
- Bijlage 4: Strategisch beleidsplan 2017-2020, jaarplan 2017**
- Bijlage 5: Treasury statuut**
- Bijlage 6: Treasury jaarverslag 2016**
- Bijlage 7: Voorwaarden aan de begroting en de financiële kengetallen**
- Bijlage 8: Beleid m.b.t. voorzieningen en reserves**
- Bijlage 9: Overzicht toegestane overschrijdingen; overzicht verloop
(bestemmings)reserves na mutaties 2016.**
- Bijlage 10: Gegevens teldatum 2016 en prognoses**
- Bijlage 11: Meerjarig bestuur formatieplan, uitgangspunten formatie, RDDF,
uitvoering afspiegelingsbeginsel**
- Bijlage 12: Jaarverslag 2016 Raad van Toezicht**

BIJLAGE 1:

EXPLOITATIECIJFERS 2016

RESULTAAT 2016

Het geconsolideerde resultaat over 2016 bedraagt -/- 221.056 tegenover -/- € 309.022,- over 2015. De geconsolideerde resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

Baten	Realisatie 2016 (in EUR)	Begroting 2016 (in EUR)	Realisatie 2015 (in EUR)
Rijksbijdragen Ministerie van OCW en EZ	6.331.091	6.005.688	6.150.407
Overige overheidsbijdragen en – subsidies	87.828	111.057	109.856
Overige baten	<u>96.386</u>	<u>101.460</u>	<u>106.815</u>
Totaal baten	6.515.306	6.218.205	6.367.078

Lasten	Realisatie 2016 (in EUR)	Begroting 2016 (in EUR)	Realisatie 2015 (in EUR)
Personeelslasten	5.502.712	5.476.700	5.482.239
Afschrijvingen	221.900	213.778	225.237
Huisvestingslasten	387.290	363.350	399.522
Overige materiële lasten	<u>638.269</u>	<u>595.203</u>	<u>594.949</u>
Totaal lasten	6.750.172	6.649.031	6.701.947

Saldo baten en lasten	-234.866	-430.826	-344.869
Financiële baten			
Financiële lasten			
Financiële baten en lasten	<u>13.810</u>	<u>37.650</u>	<u>25.847</u>
Resultaat	-221.056	-393.176	-309.022

Voor een analyse van het resultaat wordt verwezen naar hoofdstuk 1.3 van dit jaarverslag.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

Aangezien het model van de exploitatieoverzichten jaarlijks wisselt zijn de vergelijkingen tussen 2015 en 2016 vaak alleen in de totalen mogelijk en dus soms niet op onderdelen.

Baten

Rijksbijdragen Ministerie van OCW en EZ	Realisatie 2016 (in EUR)	Begroting 2016 (in EUR)	Realisatie 2015 (in EUR)
Rijksbijdrage Ministerie van OCW en EZ	5.772.106	5.539.683	5.578.170
(Geoormerkt ja en nee) subsidies Ministerie van OCW en EZ	141.257	155.435	170.038
Bijdragen SWV	417.727	310.570	402.199
Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	87.828	111.057	109.856
Overige baten			
Verhuuropbrengsten	18.971	30.809	14.444
Detachering personeel	69.898	43.400	58.594
Ouderbijdragen	3.791	6.080	5.815
Overige	3.727	21.171	27.962
TOTAAL BATEN:	6.515.306	6.218.205	6.367.078

Lasten

Aangezien het model van de exploitatieoverzichten jaarlijks wisselt zijn de vergelijkingen tussen 2015 en 2016 vaak alleen in de totalen mogelijk en dus soms niet op onderdelen.

Personeelslasten	Realisatie 2016 (in EUR)	Begroting 2016 (in EUR)	Realisatie 2015 (in EUR)
Brutolonen en salarissen			
Sociale lasten			
Pensioenlasten			
<i>Lonen en salarissen</i>	5.191.810	5.345.001	5.323.570
Dotatie personele voorzieningen			
Uitzendkrachten, declaranten, e.d.			
Cursuskosten			
Overige			
<i>Totaal overige personele lasten</i>	384.072	356.699	348.371
<i>Af: Uitkeringen (-/-)</i>	-73.170	225.000	-189.702
Totale personeelslasten	5.502.712	5.476.700	5.482.239

Afschrijvingen

	Realisatie 2016 (in EUR)	Begroting 2016 (in EUR)	Realisatie 2015 (in EUR)
Gebouwen			
Inventaris en apparatuur			
Overige materiële vaste activa			
Leermiddelen			
Totaal afschrijvingen	221.900	21.3788	225.237

Huisvestingslasten

	Realisatie 2016 (in EUR)	Begroting 2016 (in EUR)	Realisatie 2015 (in EUR)
Huur	14.848		3.953
Dotatie onderhoudsvoorziening	146.700	146.700	167.976
Onderhoud	34.115	34.300	39.500
Energie en water	113.743	112.050	122.082
Schoonmaakkosten	51.484	40.700	39.432
Heffingen	5.953	15.150	14.037
Tuinonderhoud			
Bewaking / beveiliging	20.347	13.000	12.246
Overige huisvestingslasten	100	1.450	296
Totaal huisvestingslasten	387.290	363.350	399.522

Aangezien het model van de exploitatieoverzichten jaarlijks wisselt zijn de vergelijkingen tussen 2015 en 2016 vaak alleen in de totalen mogelijk en dus soms niet op onderdelen.

Overige lasten

	Realisatie 2016 (in EUR)	Begroting 2016 (in EUR)	Realisatie 2015 (in EUR)
Administratie en beheer			
Telefoon- en portokosten e.d.			
Overige administratie en beheer			
Totaal administratie- en beheerslasten	227.842	191.775	217.488
Inventaris			
Hardware			
ICT software			
Bibliotheek / mediatheek			
Reproductiekosten			
Overige leermiddelen			
Overige inventaris, apparatuur en leermiddelen			
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen	323.337	286.007	278.152

Representatiekosten			
Excursies / werkweek			
Buitenschoolse activiteiten			
Contributies			
Medezeggenschapsraad			
Verzekeringen			
Religieuze vorming			
Culturele vorming			
PR & Marketing			
Overige lasten			
Totaal overige instellingslasten	87.090	117.422	99.309
Totaal overige lasten	638.269	595.204	594.949

Financiële baten en lasten

Financiële baten	Realisatie 2016 (in EUR)	Begroting 2016 (in EUR)	Realisatie 2015 (in EUR)
Rentebaten	15.318	39.000	23.223
Rente spaarrekening			3.274
Overige financiële baten			
Financiële lasten			
Rentelasten	-1.508	-1.350	-650
Overige financiële lasten			
Saldo financiële baten en lasten	13.810	37.650	25.847

BIJLAGE 2:

**STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2016 IN VERHOUDING
TOT DE BEGROTING 2017.**

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten			
Rijksbijdragen OCW	6.331.091	5.988.818	6.271.765
Overige overheidsbijdragen en – subsidies	87.828	117.930	99.831
Overige baten	<u>96.386</u>	<u>101.460</u>	<u>150.201</u>
Totaal baten	6.515.306	6.218.208	6.521.797
Lasten			
Personeelslasten	5.502.712	5.476.700	5.562.726
Afschrijvingen	221.900	213.780	231.103
Huisvestingslasten	387.290	363.350	337.577
Overige lasten	638.269	595.203	760.563
Totaal lasten	6.750.172	6.649.033	6.891.969
Saldo baten en lasten	-334.869	-405.953	-370.172
Financiële baten en lasten			
rentebaten			
overige financiële baten			
rentelasten			
Totaal fin. baten en lasten	13.810	37.650	13.650
Nettoresultaat	-221.056	-393.175	356.522

Bijlage 3: Evaluatie strategisch beleidsplan 2016.

Algemeen: ook al zijn ontwikkelingen als Passend Onderwijs, IKC en SKOBOS 2.0 processen die nooit “klaar zijn”, de invloed op de ontwikkeling van de organisatie in de afgelopen jaren is erg groot. Het zijn belangrijke kaders waarbinnen scholen, en daarmee ook onderwijs en leerkrachten, zich ontwikkeld hebben en blijven ontwikkelen. SKOBOS is de laatste jaren veranderd, professioneler én zelfbewuster geworden. Denken vanuit de grote organisatie, maar dat ook voelen, het wordt steeds zichtbaarder. De toegenomen mobiliteit, maar ook de grote belangstelling voor, waardering van en feitelijke deelname aan bijvoorbeeld de SKOBOS-academie laten dat zien. De gretigheid waarmee mensen zoeken naar doorgroeimogelijkheden is opvallend. De SKOBOS studiedagen zijn vooral ook ontmoetingen geworden, waarin dwars door alles heen leerkrachten delen. Ook de informele momenten op SKOBOS-niveau (nieuwjaarsreceptie, volleybaltoernooi, pub kwis en de borreltjes) getuigen ervan. We proeven een flow binnen de organisatie, dingen vallen op hun plek. Ook de manier waarop de mededeling van de fusiebesprekingen ervaren wordt, getuigt van groeiende professionaliteit: “natuurlijk”, “hadden we verwacht”, “geeft mij ook kansen”. Geen enkele negatieve reactie, nergens angst, maar vooral vertrouwen, zo lijkt het. Hier en daar wordt gevraagd naar mobiliteit.

Er is vertrouwen dat de fusie met respect en zorgvuldig geregeld gaat worden.

Raad van Toezicht.

Resultaat:

- Goed onderscheid tussen besturen en toezichthouden
- Vastgesteld toezichtkader

Nog verder te ontwikkelen:

- Goed format voor tussenrapportages

Management en organisatie:

(Integraal) Kindcentrum:

Resultaat:

- alle scholen voeren de naam IKC/KC behalve basisschool de Beerze
- op alle scholen behalve basisschool de Beerze is de directeur eindverantwoordelijk
- het proces van een goede taakverdeling tussen Korein en SKOBOS is ingewikkeld, maar loopt
- afstemming tussen de diverse IKC in Oirschot en Spoordonk voor wat betreft aanbod (voorschools, naschools, dagopvang)

Nog verder te ontwikkelen:

- pedagogisch medewerkers: goed omgaan met een balans tussen “in dienst zijn van Korein” en gestuurd worden door en zich verbonden voelen met SKOBOS
- een verder in elkaar schuiven van onderdelen van de organisatie
- directeuren: goed omgaan met een balans tussen “in dienst zijn van SKOBOS” en het sturen van en zich verbonden voelen met Korein
- afstemmen van ontwikkelingslijnen
- een goede afstemming tussen Korein en SKOBOS over de inzet van al het personeel
- invulling geven aan een specifieke rol voor de Beerze (i.s.m. Klik Kinderopvang)

Passend Onderwijs:

Resultaat:

- heeft een forse ontwikkeling op schoolniveau maar ook binnen SKOBOS in het algemeen op gang gebracht
- een bovenschools IB-overleg waar ook nagedacht wordt over de doorontwikkelingen van typische zaken die een gevolg zijn van Passend Onderwijs
- arrangementen, basisondersteuning en schoolondersteuningsprofiel. Met name deze twee laatste zaken behoeven verdere ontwikkeling. De Bovenschoolse Plusklas is ook

een rechtstreeks gevolg van denken over Passend Onderwijs. Ze voorziet in een behoefte en loopt goed.

- Bovenschoolse plusklas voor bijzonder begaafde leerlingen
- op SKOBOS-niveau heeft het geleid tot opleiding en feitelijke inzet van gedragsspecialisten
- inzet over de scholen heen
- Er wordt voldaan aan de voorwaarden die worden gesteld vanuit het samenwerkingsverband.
- Er is een route ontwikkeld die inzicht geeft in de route van zorg.
- Er wordt gewerkt met groeidocumenten.
- Er is een trajectbegeleider aangesteld.
- Arrangementen worden besproken (en toegekend) door de commissie toelaatbaarheid.
- Dit bovenstaande wordt op bestuursniveau afgestemd en afgehandeld.
- Er heeft een herdefiniëring plaatsgevonden van de Intern Begeleider (functieprofiel).
- Er zijn gedragsspecialisten opgeleid. Deze worden stichting breed ingezet.
- Er is een beleidsdocument geschreven dat bovenstaande beschrijft en borgt.

Nog verder te ontwikkelen:

- scholen hebben beeld van basisondersteuning en in welke mate dat voor hen al realiteit is
- scholen hebben een eigen, specifiek ondersteuningsprofiel ontwikkeld en maken dat zichtbaar
- meer zicht op de leerkrachtvaardigheden die daarbij horen en een eventueel scholingsaanbod daarbij
- het ontwikkelen en benutten van leerkrachttalenten
- leerkrachten moeten meer vaardigheid krijgen in het opstellen van groeidocumenten.
- het optimaliseren van alle processen die te maken hebben met de implementatie van Passend Onderwijs.
- Intern Begeleiders moeten steeds meer in hun rol komen, zodat beschreven in het nieuwe functieprofiel.

Schaalgrootte:

Resultaat:

- Alle onderzoeken zijn afgerond en hebben geleid tot een definitief eindrapport "kansen van de krimp".
- KempenKind en SKOBOS hebben gezamenlijk een intentieverklaring vastgesteld waarin aangegeven is dat een verder onderzoek naar fusie tussen beide organisatie opgestart wordt. De RvT en de GMR hebben beiden positief geadviseerd m.b.t. dit intentiebesluit.

Nog verder te ontwikkelen:

- Inrichten van een werkstructuur waarbinnen het verdere onderzoek plaats kan vinden
- Opstellen van een fusierapport, waar een fusie effect rapportage onderdeel van is.
- Tot een feitelijke besluitvorming komen en consequenties ervan operationaliseren.

Administratie:

Resultaat:

- De overstap van OSG (via Helder Onderwijs) naar Driessen is geïmplementeerd. In dat kader is m.b.t. diverse gebieden een workflow ingericht
- Besloten is in de hele organisatie enkel gebruik te maken van een girale stroom; dus geen schoolkassen of contant geld meer.

Nog verder te ontwikkelen:

- Een steeds grotere mate van autonomie van de medewerkers (employee selfservice).
- Management informatie vanuit Driessen optimaliseren.
- Manieren zoeken om minder afhankelijk te zijn van Driessen (mate van insourcen)

Eigen risicodragerschap:

Resultaat:

- Sinds 1 januari 2016 is SKOBOS eigen risico drager in het kader van her vervangingenbeleid
- Vanuit SKOBOS hebben alle scholen extra formatie gekregen om de vervangingen zelf intern te regelen (flexibele schil).

Nog verder te ontwikkelen:

- Beter inzicht in de kosten en baten van vervangingen ten laste van SKOBOS
- Inzicht in de kosten en baten van de inzet van deze flexibele schil.

Verhuurbeleid:

Resultaat:

- SKOBOS heeft met de gemeente Oirschot afspraken gemaakt over het verhuur van ruimtes in de gebouwen van SKOBOS; kern daarin is dat SKOBOS jaarlijks een klein bedrag aan de gemeente betaalt (ter dekking van algemene lasten van de gemeente ten aanzien van leegstand in gebouwen, zoals verzekering en heffingen) en daarmee voor de gebouwen het ontwikkelde eigen verhuurbeleid kan toepassen
- SKOBOS verhuurt aan verschillende instanties enkele ruimtes, zodat extra inkomsten gegenereerd worden.
- In vier van de vijf gebouwen is Kinderopvang een vaste huurder

Nog verder te ontwikkelen:

- Andere mogelijkheden zoeken en benutten van het verhuren van ruimtes
- Beter formaliseren van de afspraken met de Kinderopvang leidend tot nieuwe verhuur- en beheerovereenkomsten

3. Onderwijsinhoud (en leerlingenzorg):

SKOBOS 2.0:

Resultaat:

- Alle scholen hebben een projectplan en hebben een kartrekker om dit projectplan te realiseren.
- Alle scholen hebben een begroting gemaakt om SKOBOS 2.0 te realiseren.
- DWO is in 2016 definitief gerealiseerd; overstap is gemaakt van portal naar sharepoint / office 365.
- Alle websites zijn vernieuwd.
- De aankoop voor de teamleden van nieuwe devices die voldoen aan de hedendaagse eisen, is voorbereid.
- Alle scholen beginnen vanuit hun projectplan vorm te geven aan een eigen DLO.
- Een belangrijk onderdeel van het projectplan is het doorvoeren van een doorlopende leerlijn / DLO 21th century skills. Dit is op alle scholen opgepakt.
- Op alle scholen worden nieuwe leerarrangementen ontwikkeld die gebruik maken van de 21th century skills.
- Op alle scholen wordt een koppeling gemaakt tussen de eigen visie en het ontwikkelingen van deze leerarrangementen.

Nog verder te ontwikkelen:

- Op alle scholen worden de projectplannen geïmplementeerd, geborgd en uitgedragen; dit is een voortdurend proces van evalueren en aanscherpen.
- de vaardigheden van de medewerkers om de projectplannen uit te voeren en ernaar te handelen.
- Medewerkers zijn gecertificeerd in het werken met 21st century skills.
- Alle skills die voor SKOBOS van belang zijn, worden uitgewerkt in aparte leerlijnen

4. Personeelsbeleid:

Scholing en ontwikkeling:

Resultaat:

- Binnen SKOBOS heerst op het ogenblik een professioneel klimaat waarbinnen veel medewerkers gericht zijn op voortdurende ontwikkeling en professionalisering; er worden op individueel niveau diverse scholingen gevolgd en opleidingen.
- De SKOBOS Academy heeft in 2016 een grote vlucht genomen. Binnen deze Academy worden een groot scala aan cursussen en opleidingen aangeboden aan de medewerkers vanuit de gebieden SKOBOS 2.0, Passend Onderwijs en Goed Werkgeverschap. Er wordt zeer veel gebruik van gemaakt en de Academy wordt als zeer waardevol ervaren door de medewerkers.

Nog verder te ontwikkelen:

- Een betere afstemming van het aanbod van de SKOBOS Academy op de behoefte van de leerkrachten en de organisatie.
- Registratie van alle directeuren in het schoolleidersregister.
- Scholing en begeleiding m.b.t. de vaardigheid van leerkrachten in het kader van planmatig werken met ontwikkelingsplannen.
- Vooruitlopend op wetgeving beleid maken op het lerarenregister en de wettelijke verplichtingen in dat kader.

Cao en duurzame inzetbaarheid:

Resultaat:

- Alle medewerkers zijn op de hoogte van de meest actuele CAO. Ze zijn geïnformeerd per brief over de belangrijkste wijzigingen. Daarnaast is er in de SKOBOS Academy een cursus aangeboden die zich specifiek richt op de nieuwe CAO, professionaliseringsuren en duurzame inzetbaarheid.
- Duurzame inzetbaarheid en de professionaliseringsuren zijn vast onderdeel van de normjaartaak en zijn daarmee ieder jaar onderwerp van gesprek met al onze medewerkers.

Nog verder te ontwikkelen:

- Verdere verdieping van de mogelijkheden van duurzame inzetbaarheid
- Verdere verdieping van de mogelijkheden op SKOBOS-niveau van de verschillende arbeidscontracten (bindingscontract, 0-uren contract)
- Verschuiving op de scholen van basismodel naar overlegmodel om daarmee zoveel mogelijk flexibele inzet te krijgen.

Functiemix en LB:

Resultaat:

- SKOBOS heeft een eigen uitgewerkt beleid rondom functiemix en LB. Dat wijkt af van de reguliere invulling van LB en is officieel conform FUWA-systematiek vastgesteld en

akkoord bevonden. In 2016 is in het kader van de SKOBOS Academy als scholing "projectmanagement" opnieuw opgenomen. Deze scholing is een voorwaarde om in aanmerking te kunnen komen voor LB.

- SKOBOS voldoet aan de landelijke normen voor wat betreft functiemix op bestuursniveau en accepteert verschillen op schoolniveau.

Nog verder te ontwikkelen:

- Monitor om te kijken of het beleid daadwerkelijk leidt tot "juiste mensen in de juiste functie"

Functies en taken:

Resultaat:

- Zie beschrijving bij onderdeel 'functiemix en LB'.
- In het algemeen heeft SKOBOS helder taak- en functieomschrijvingen. Ook voor Intern Begeleider is anders dan regulier een aparte functieomschrijving gemaakt die conform FUWA-systematiek vastgesteld en akkoord bevonden is. Essentieel daarin is dat de Intern Begeleider een leerkracht is met bijzonder kennis en vaardigheden en dus naast specifieke taken ook lesgevende taken mag en kan hebben.
- Afgelopen jaar 2016 heeft er een herdefiniëring plaatsgevonden van de taakomschrijving van de intern begeleider (zie onderdeel 'passend onderwijs').
- Daarnaast hebben we stappen gezet richting het beschrijven van de taakomschrijving van een 'directeur Kindcentrum'.
- Binnen onze organisatie werken wij sinds twee jaar met een communicatiemedewerkster op bestuursniveau en met een trajectbegeleider op bestuursniveau. De taakomschrijving van deze twee functies is vastgelegd en omschreven.

Nog verder te ontwikkelen:

- Komende maanden gaan wij in samenwerking met Korein Kinderplein (onze partner ten aanzien van de kinderopvang) een taakomschrijving maken 'directeur Kindcentrum'. Deze omschrijving zal gaan omschrijven wat wij binnen onze organisatie verwachten van een directeur van een Kindcentrum.

Functioneren en beoordelen:

Resultaat:

- SKOBOS heeft een uitgebreid format voor functioneren en beoordelen. Daarin wordt specifiek een link gelegd naar competenties en vaardigheden algemeen en specifiek geldend voor SKOBOS.

Nog verder te ontwikkelen:

- Digitaal portfolio voor de medewerkers, gekoppeld aan het lerarenregister en persoonlijke ontwikkelingsplannen.

Competenties en vaardigheden:

Resultaat:

- SKOBOS heeft uitgebreid beschreven welke competenties en vaardigheden verwacht worden van de diverse functies en rollen. Deze competenties en vaardigheden zijn voortdurend bijgewerkt aan de hand van de laatste ontwikkelingen (Passend Onderwijs en SKOBOS 2.0)

Nog verder te ontwikkelen:

- Verdieping van de competenties en vaardigheden in het kader van Passend Onderwijs

5. Financiën:

Resultaat:

- SKOBOS is een gezonde financiële organisatie met kengetallen boven de enorm.
- We maken gebruik van een systeem via Driessen waarbij directeuren en de medewerkers van het bestuurskantoor in de financiële administratie van de school of het bestuur kunnen kijken en daarmee zicht houden op de voortgang van de exploitatie
- Directies en bestuur denken vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid. De financiële middelen en de fte's worden vanuit een door SKOBOS (bestuurder en directeuren) vastgestelde systematiek verdeeld. Reserves en voorzieningen worden op bovenschools niveau beheerd.
- Er is geen "kas" meer. Geldstromen gaan digitaal.
- De exploitatiebegroting is neutraal.
- Er is een beleid vastgesteld op basis waarvan investeringen in nieuwe ontwikkelingen bekostigd kunnen worden vanuit de bestaande reserves: toegestane overschrijdingen van de in principe neutrale exploitatiebegroting.

Nog verder te ontwikkelen:

- Duidelijke managementrapportages (samen met Driessen te ontwikkelen)
- Een helder overzicht van de materiële vaste activa per school en van het bestuur
- Een helder investeringsprogramma
- In beeld brengen wat de gevolgen zijn van investeringen voor de exploitatie in de toekomst
- Minimale reservehoogte bepalen per bestemmingsreserve; alloceren; misschien vereenvoudigen en bestemmingsreserves samenvoegen.
- De workflow om te komen tot een meerjarenbegroting en een jaarverslag op papier zetten
- Overzicht toegestane overschrijdingen saneren

6. Huisvesting:

Resultaat:

- SKOBOS heeft veel aandacht voor het onderhoud van haar schoolgebouwen.
- SKOBOS heeft met de gemeente definitieve afspraken gemaakt over overdracht van de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud. In dat kader heeft SKOBOS ook afspraken gemaakt over asbestsanering, die nog door de gemeente plaats zal vinden.
- Na de Plataan (nieuwbouw) heeft De Fonkeling een facelift ondergaan (renovatie/nieuwbouw) ondergaan.
- De overige schoolgebouwen zijn in goede staat en voldoen aan de gestelde eisen.
- In het najaar van 2016 heeft KSS de schoolgebouwen geïnspecteerd. Aan de hand van het opgemaakte rapport is het meerjaren-onderhoudsplan opgesteld.
- Binnen SKOBOS is nagedacht over de wijze waarop leegstand in de gebouwen, ten gevolge van krimp en bezuinigingen, door externe partners benut kan worden (ruimtelijke en financieel). In de schoolgebouwen van De Plataan en Kindcentrum de Bongerd heeft kinderopvang een vaste plek gekregen. Er is op beide scholen sprake van een Kindcentrum waarbij een nauwe samenwerking is met partner in de opvang 'Korein Kinderplein'.
Op de Fonkeling en De Linde zijn ontwikkelingen gaande m.b.t. in pandige kinderopvang
Op De Beerze is voor ouders de mogelijkheid tot voor- en naschoolse opvang op de locatie in Middelbeers.
- Er is onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een unilocatie (onderwijs, kinderopvang, sport) voor bs De Beerze welke gerealiseerd moet gaan worden tussen de dorpskernen Middelbeers en Oostelbeers. De realisatie van dit nieuwe schoolgebouw is met name afhankelijk van de financiële mogelijkheden. De unilocatie staat als gespreksonderwerp op de agenda van de gemeenteraad.

Nog verder te ontwikkelen:

- Kinderopvang (in meerdere vormen) als huisvestingsvraagstuk gerealiseerd op alle scholen van SKOBOS.
- Betrokkenheid bij de voortgang en realisatie van een unilocatie voor bs De Beerze.

7. ICT:

Resultaat:

- Zie ook hierboven bij SKOBOS 2.0.
- ICT heeft een belangrijke plaats ingenomen op de scholen, zowel administratief als onderwijskundig.
- Alle leerkrachten beschikken over een goede laptop zodat ze toegerust zijn om gebruik te maken van de Digitale Werk Omgeving van SKOBOS.
- Leerkrachten werken met alle programma's die nodig zijn voor hun functioneren
- Kinderen in de bovenbouw hebben een eigen SKOBOS-e-mailadres

Nog verder te ontwikkelen:

- Zie ook hierboven bij SKOBOS 2.0
- Optimaliseren van beheer 365-omgeving
- Communicatiemogelijkheden van Office 365 benutten: meer kinderen hebben een eigen e-mailadres
- Op de scholen wordt de digitale leeromgeving verder verrijkt; er is daarbij ook aandacht voor programma's (ook bij instrumentele vaardigheden) met leerlijnen die digitaal verwerkt kunnen worden
- *Alle* scholen hebben een goed functionerend draadloos netwerk en een goede internetverbinding
- *Alle* leerkrachten gebruiken de portal zoals die bedoeld is: informatie wordt gedeeld d.m.v. de portal-omgeving; documenten die gedeeld moeten of kunnen worden, komen niet op sticks, niet op de schoolserver, niet op de one-drive, maar op de portal in gedeelde mappen.
- Beheer van netwerken herzien; nu zijn er bij wijze van proef twee externe beheerders op sommige scholen (Plataan en de Fonkeling). Uiteindelijk is één beheerder de meest wenselijke situatie.
- ouderportal

BIJLAGE 4:

Strategisch beleidsplan 2017– 2020; jaarplan 2017.

1. Raad van Toezicht	Kosten 2017	Voorgangsrapportage Datum:
Vaststellen toezichtkader nieuw		
Nieuw kader MARAP		
Gesprek accountant inzake jaarstukken 2016		
Vaststellen financiële processen, gebaseerd op risicobeheersing en meer-ogen principe		
2. Management en Organisatie	Kosten 2017	
Eind 2017 groot traject missie – visie (in geval geen fusie)		
Alle relevante documenten personeel, financieel en organisatie zijn in het kader van een fusie herzien		
Ontwikkelen workflow ten aanzien van monitoring ziektekosten		
Opnieuw geformuleerd beleid ziekte en vervangingen		
Ontwikkelen workflow ten aanzien van kosten asielzoekers en TaalBOS		
Met KLIK Kinderopvang definitieve afspraken over realisatie IKC in de Beerze		
Samenwerkingsovereenkomst Korein		
Taakomschrijving betrokkenen IKC		
Verhuurcontracten scholen en Korein		
Exploitatieovereenkomsten Korein		
Toekomstvisie Korein en SKOBOS inzake doorontwikkeling IKC		
Realisatie van overlegmodel op alle scholen		
Minimaal één vorm van flex-contract gerealiseerd		
Nieuw MR- en GMR- reglement		
Nieuw medezeggenschapsstatuut		
Herzien van opbrengstrapportages en achterliggende afspraken		
Taakomschrijving trajectbegeleider Passend Onderwijs		
Workflow ten aanzien van beheersing en monitoring middelen Passend Onderwijs		
Workflow ten aanzien van middelen WKR		
Oriëntatie ten aanzien van inrichting ouderportal		
Jaarverslag 2016		
Er is beleid gemaakt ten aanzien van NT2 op schoolniveau		
3. Onderwijsinhouden en leerlingenzorg	Kosten 2017	
Elke school heeft in het kader van PO in kaart gebracht en gerealiseerd basisondersteuning		
Elke school heeft een eigen schoolondersteuningsprofiel zichtbaar gemaakt		
Transparant systeem van toekennen van arrangementen in het kader van PO		
Realisatie IB mee gaat sturen van 0 – 12 jaar		
Nieuwe TaalBOS klas in het kader van NT2-beleid		

Feitelijke maatregelen ten aanzien van woordenschat en leesvaardigheid		
Doorontwikkeling Bovenschoolse Plusklas inzake transfer naar schoolniveau		
Projectplannen in het kader SKOBOS 2.0 op schoolniveau uitgevoerd		
Nieuw projectplan op bovenschools niveau gemaakt		
Voor een groot aantal afgesproken skills leerlijnen uitgewerkt		
Kaders bepaald van digitale leeromgeving		
Aanschaf nieuwe laptops gerealiseerd		
4. Personeelsbeleid	Kosten 2017	
Herzien document goed werkgeverschap		
SKOBOS-Academie voortgezet, mede op basis van specifieke SKOBOS-competenties, Passend Onderwijs, SKOBOIS 2.0 en Goed Werkgeverschap		
Aan cyclus functioneren en beoordelen wordt toegevoegd: ambitie- en ontwikkelplan.		
Invoering systeem digitaal portfolio		
5. Financiën	Kosten 2017	
Herzien van systeem van toegestane overschrijdingen naar een eenvoudiger model, mede in kader van fusie		
Herzien van systeem van (bestemmings-)reserves naar eenvoudiger model, mede in kader fusie		
Herijking systeem en hoogte van financiële kengetallen		
Realiseren van systeem van Workflows inzake financiële geldstromen		
6. Huisvesting	Kosten 2017	
van elke school is in kaart gebracht (on)mogelijkheden van meer flexibiliteit van huisvesting en kosten ervan		
Van elke school is in kaart gebracht de mogelijkheden van verdere verduurzaming en kosten ervan		
Nieuw verhuurbeleid vastgesteld		
Definitieve plannen realisatie de Klep, scholen + kinderopvang		
7. ICT	Kosten 2017	
Op elke school is in kaart gebracht hoe wifi maximaal gerealiseerd kan worden en wat de kosten ervan		
Alle leerkrachten beschikken over een nieuwe laptop		
Aantal laptops en tablets conform projectplannen SKOBOS 2.0 gerealiseerd		
Portal en sharepoint geschikt gemaakt voor digitaal portfolio en ouderportal		
8. Veiligheidsbeleid	Kosten 2017	
Uitvoering Risico inventarisatie , conclusies en vervolgafspraken		
Protocollen veiligheid herzien en eventueel bijstellen op schoolniveau		

Herzien beleid en praktische werkwijze inzake vertrouwenspersonen		
Maken nieuw arbo veiligheidsplan		
Maken beleid privacy, vooruitlopend op wetgeving 2018		

--

BIJLAGE 5:

TREASURY STATUUT.

Nr.	Vastgesteld in de vergadering van het College van Bestuur, 31 december 2016
Treasurystatuut	
<u>Toelichting:</u> Onderwijsinstellingen zijn verplicht ten aanzien van de reserves en voorzieningen te handelen conform een vastgesteld treasurystatuut. In het voorjaar 2014 is het oude model enigszins bewerkt en aangepast naar de huidige situatie. Het is een formeel document, dat weinig anders kan regelen dan dat SKOBOS zich houdt aan de geldende regels voor onderwijsinstellingen: niet risicovol beleggen en dan nog eens bij instellingen met een rating van minimaal AA (langere termijn) en A (kortere termijn). In de praktijk betekent het dat SKOBOS zich beperkt tot een "beleggen" dat in de vorm van: rekening courant, sparen en deposito's.	

1. INLEIDING

1.1. Verantwoording

Instellingen in het onderwijs zijn zelf verantwoordelijk voor hun financiën. Scholen/schoolbesturen krijgen jaarlijks een bedrag waaruit alle kosten moeten worden gedekt en waarmee waarborgen voor 'bedrijfsvoering' op langere termijn gerealiseerd moeten worden.

Op basis van het voor een instelling geldende risicoprofiel ligt het voor de hand dat reserves worden opgebouwd en aangezien Stichting Katholiek Onderwijs De Beerzen Oirschot en Spoordonk (SKOBOS) haar beschikbare reserves uit overheidsmiddelen heeft verkregen en of verkrijgt, past het in de eigen verantwoordelijkheid van SKOBOS om de beschikbare middelen risicomijdend te beleggen.

In dit statuut wordt beschreven welke treasurytaken en -verantwoordelijkheden van toepassing zijn voor SKOBOS. Tevens worden de beleidskaders vastgelegd voor diegenen die bij deze taken en verantwoordelijkheden betrokken zijn.

2. DOELSTELLING TREASURYFUNCTIE

De treasuryfunctie heeft bij SKOBOS primair als doel het beschermen van vermogens- en renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. De primaire doelstelling van SKOBOS is het verzorgen van kwalitatief goed primair onderwijs, een en ander vastgelegd in de statuten van de stichting. Als gevolg hiervan is (het financieren) beheren en beleggen ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling.

De algehele doelstelling voor de treasuryfunctie bij SKOBOS is dat ze bijdraagt aan het zo goed mogelijk waarborgen van de financiële continuïteit van de organisatie. Dit wordt in de volgende doelstellingen en voorwaarden gesplitst:

- Liquiditeit op korte en lange termijn
- Liquideerbare en risicomijdende beleggingen
- Kosteneffectief betalingsverkeer

2.1 Liquiditeit

SKOBOS zal ervan verzekerd moeten zijn te allen tijde aan haar verplichtingen te kunnen voldoen en zo nodig ook altijd middelen te kunnen aantrekken. Voor het plannen van de omvang en het tijdstip waarop middelen

benodigd zijn, is een goede informatievoorziening vanuit de financiële administratie noodzakelijk. Daartoe zijn afspraken gemaakt.

SKOBOS zal een zodanige omvang aan liquide middelen c.q. kredietruimte aanhouden dat zij steeds aan haar korte termijn verplichtingen zal kunnen voldoen. In het financiële jaarverslag is dan ook als ondergrens voor de liquiditeit opgenomen dat de hij altijd hoger moet zijn dan 1,0.

In het geval van (tijdelijk) overtollige middelen kan dit aanleiding zijn om een deel van de beschikbare middelen liquide aan te houden en het resterende deel zodanig te beleggen / sparen dat dit zonder al te veel kosten snel liquide te maken is. In principe wordt een zo laag mogelijk saldo van direct beschikbare en dus liquide middelen nagestreefd.

Eventuele beleggingen / sparen zullen voldoen aan de criteria van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen van 12 juli 2001, nr FVE 2001/57965N, houdende regels over het beleggen en belenen van publieke middelen (regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek) en worden in eerste instantie gedaan op basis van een openbare kredietwaardigheidsbeoordeling van Standard & Poors en Moody's. Voor de betekenis wordt verwezen naar bijlage 1.

SKOBOS zal – met inachtneming van voornoemde regeling - voor de langere looptijden niet beleggen in een partij met een kredietwaardigheidsbeoordeling lager dan AA en voor de korte looptijden niet lager dan A.

2.2 Beleggingen

Met inachtneming van het onder 2.1 gestelde zullen overtollige middelen waar mogelijk en zinvol worden belegd in deposito's. Voor het overige zal voortdurend gezocht worden naar een spaarregeling met een zo hoog mogelijk rendement. Daarbij wordt rekening gehouden met het op korte termijn kunnen beschikken over benodigde liquiditeit indien SKOBOS met geplande begrotingstekorten werkt. Er zal gewerkt worden met partijen met een openbare kredietwaardigheidsbeoordeling zoals gesteld in 2.1.

2.3 Betalingsverkeer

Gezien de omvang van het betalingsverkeer is het van belang dat de financiële logistiek optimaal is ingericht. SKOBOS zal haar betalingsverkeer zo inrichten dat het kosteneffectief kan worden beheerd. De bankrelaties van SKOBOS zullen minimaal eens in de 3 jaar, afhankelijk van de met de bank(en) gemaakte afspraken, worden geëvalueerd.

3. ORGANISATIE TREASURY FUNCTIE

3.1 Plaats binnen de organisatie

- Het treasurystatuut is een verantwoordelijkheid van het College van Bestuur.
- Het uitvoering geven aan het treasurystatuut is een verantwoordelijkheid van de voorzitter van het College van Bestuur. Hij legt desgevraagd daarover verantwoording af aan de Raad van Toezicht.

3.2 Besluitvorming

Het treasurystatuut wordt jaarlijks vastgesteld door het College van Bestuur en vormt daarna onderdeel van het financiële jaarverslag zoals dat door de Raad van Toezicht op voorstel van het College van Bestuur goedgekeurd wordt. Bovendien wordt daarin aangegeven van welke beleggingen en deposito's er met welke looptijd sprake is.

3.3 Evaluatie en vaststelling van het Treasury Statuut

Het statuut wordt jaarlijks opnieuw bij het goedkeuren van het financiële jaarverslag vastgesteld.

BIJLAGE 1 KREDIETWAARDIGHEIDSBEOORDELINGEN

LANGE TERMIJN RATINGS	Standard & Poors	Moody's
Extreem sterke capaciteit om aan financiële verplichtingen te voldoen.	AAA	Aaa
Zeer sterke capaciteit om aan financiële verplichtingen te voldoen. Veiligheidsmarges echter minder hoog dan bij AAA.	AA	Aa
Sterke capaciteit om aan financiële verplichtingen te voldoen. Echter gevoeliger voor veranderende omstandigheden.	A	A
Adequate capaciteit om aan financiële verplichtingen te voldoen. Veranderende omstandigheden kunnen de capaciteit verzwakken. Lager dan BBB beleggen wordt als speculatief gezien.	BBB	Baa
<u>KORTE TERMIJN RATINGS</u>		
Extreem sterke respectievelijk sterke capaciteit om aan financiële verplichtingen te voldoen.	A-1 (+)	P-1
Voldoende capaciteit om aan verplichtingen te voldoen. Echter gevoeliger voor veranderende omstandigheden.	A-2	P-3
Adequate capaciteit om aan financiële verplichtingen te voldoen. Veranderende omstandigheden kunnen de capaciteit verzwakken. Lager dan BBB beleggen wordt als speculatief gezien.	A-3	P-3
Tegenpartij is kwetsbaar; beleggen is speculatief.	B	Geen rating

BIJLAGE 6:

TREASURY JAARVERSLAG 2016.

Er zijn een aantal incidentele bijeenkomsten en overlegmomenten geweest.

Inhoud ervan:

- Overleg voeren over de liquiditeit, het beschikbaar zijn van kasgeld; als gevolg van de grote investeringen in gebouwen waar SKOBOS op basis van afspraken met de gemeente gedurende een korte periode bedragen “voorschiet” is het regelmatig nodig gebleken om vanuit de spaarrekeningen geld door te storten naar lopende rekening waaruit alle betalingen verricht worden; afgesproken is dat de RvT er zorg voor draagt dat het tegoed op de lopende rekening niet te groot wordt.

In het volgende overzicht zijn de beleggingen opgenomen op balansdatum 31 december 2016

Omschrijving	Balanswaarde in €	Rating
Nederlandse staatsobligaties (aankoopwaarde)	45.379	
Deelname coöperatie glasvezel	8.050	
Totaal	53.429	

Uit dit overzicht blijkt dat de ingenomen posities voldoen aan de regeling ‘beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek’ van het ministerie van OCW. Bovendien is voldaan aan de interne eisen die aan beleggingen en beleningen worden gesteld zoals verwoord in het treasurystatuut. Er is derhalve voldaan aan de eis terzake het risicomijdend beleggen van overtollige publieke middelen.

De looptijden van de beleggingen en beleningen

In het volgende overzicht zijn de beleggingen opgenomen naar looptijd en de rentevergoeding van de ingenomen posities.

Omschrijving	Periode	Percentage
Staatsobligaties	t/m 2023	7 ½ %

Uit dit overzicht kan worden geconcludeerd dat is voorzien in het periodiek vrijvallen van liquiditeiten, en dat dit in 2023 opnieuw gaat gebeuren

In december 2016 is het treasurystatuut volgens afspraak opnieuw vastgesteld.

December 2016,

Dhr. F. Bruinsma,
voorzitter College van Bestuur van SKOBOS

BIJLAGE 7:

“VOORWAARDEN AAN DE BEGROTING EN DE FINANCIËLE KENGETALLEN”.

Uit het beleidsdocument: “Voorwaarden aan de begroting en de financiële kengetallen”;

..... “ De eisen aan de begroting zijn:

1. De begroting is op alle niveaus (scholen en bestuursbureau) taakstellend: alleen binnen de goedgekeurde begroting mag je uitgaven doen
2. De exploitatiebegroting eindigt in principe altijd neutraal, m.u.v. punt 4
3. In de exploitatiebegroting mogen geen inkomsten vanuit voorzieningen en reserves, noch rente inkomsten meegenomen worden
4. alleen afspraken t.a.v. extra investeringen kunnen leiden tot een geaccepteerde overschrijding van de exploitatiebegroting ten laste van de reserve voor een bepaalde periode.
5. de begroting dient gekoppeld te zijn aan een meerjarenbegroting.
6. de begroting dient gekoppeld te zijn aan het strategisch beleidsplan
7. de begroting dient uitgangspunt te zijn van het financieel jaarverslag
8. de begroting dient realistisch te zijn

De eisen aan de financiële kengetallen zijn:

Liquiditeit:	> 1,00	(signaleringswaarde ministerie: < 0,75)
Solvabiliteit:	> 0,40	(signaleringswaarde ministerie: < 0,30)
Weerstandsvermogen:	> 0,20	(signaleringswaarde ministerie: < 0,05)
Rentabiliteit:	> 1,00	(signaleringswaarde ministerie: 3 jaar < 0,00) (signaleringswaarde ministerie: 2 jaar < -0,05) (signaleringswaarde ministerie: 1 jaar < -0,10)
Huisvestingsratio:	< 0,05	(signaleringswaarde ministerie: > 0,10)
Personele lasten/totale lasten	> 81,00	(signaleringswaarde ministerie: geen)
Personele lasten/personele baten	> 1,00	(signaleringswaarde ministerie: geen)

De laatste twee kengetallen zijn niet door het ministerie bepaald. Er zijn ook geen signaleringswaarden aan verbonden. Ze dienen wat SKOBOS betreft in samenhang gezien te worden. Personele lasten/totale lasten geeft een indicatie van het percentage van de baten dat aan personeel besteed wordt. Over een aantal jaren heen geeft het een beeld van verschuivingen in die verhouding en vraagt het daarmee om toelichting en verklaringen. De verhouding personele lasten/personele baten geeft aan of SKOBOS consistent is in haar uitgangspunt om personele inkomsten ook daadwerkelijk om te zetten in personele uitgaven. Een evenwicht daarin is de verhouding 1,00.

Hoofdstuk 3: Aanvullende voorschriften vanuit het ministerie.

Ten einde de financiële deskundigheid van onderwijsinstellingen te bevorderen en de feitelijke gang van zaken te kunnen monitoren heeft het ministerie bovendien ten aanzien van het vermogensbeheer en ten aanzien van het budgetbeheer een aantal voorschriften geformuleerd. De inspectie zal belast worden met het toezicht op naleving van deze voorschriften.

De voorschriften ten aanzien van kengetallen zijn vanaf het jaarverslag 2015 aangepast. Een specifiek kengetal is verdwenen: kapitalisatiefactor. Een ander kengetal is ingevoerd: huisvestingsratio. De andere kengetallen zijn onveranderd: solvabiliteit, liquiditeit, weerstandsvermogen en rentabiliteit.

Bij alle kengetallen vanuit het ministerie zijn signaleringswaarden vastgesteld (zie voorgaande). Dit zijn geen normen waaraan voldaan moet worden. Ze zijn signalen, die gekoppeld aan andere signalen, door het ministerie gebruikt kunnen worden om risico's vast te stellen en eventueel tot nader onderzoek te besluiten.”

BIJLAGE 8:

BELEID SKOBOS

Nr.	Vastgesteld in de vergadering van het CvB:
Beleid m.b.t. en hoogte van voorzieningen en reserves. Versie mei 2017.	
<u>Toelichting:</u> SKOBOS beschikt ter bereiking van haar doelstellingen o.a. over financiële middelen. Naast de financiële middelen voor de exploitatie beschikt SKOBOS over voorzieningen en reserves. Maatschappelijk is er veel aandacht voor de financiële situatie van onderwijsinstellingen, mede vanuit de idee dat er binnen die instellingen over buiten proportionele reserves beschikt wordt. Binnen SKOBOS is een aantal jaren geleden beleid gemaakt t.a.v. voorzieningen, reserves en financiële kengetallen. Dit beleid was erop gericht om de hoogte van de voorzieningen te labelen aan specifieke risico's dan wel aan geplande operationele - en beleidsontwikkelingen. Inmiddels is SKOBOS een aantal jaren verder in haar ontwikkeling. Een heroriëntatie op het beleid en de gemaakte keuzes vindt regelmatig plaats. Uitgangspunten daarbij blijven het in kaart brengen en beheersen van risico's, maar vooral ook proactief en ambitieus willen blijven in het vorm geven aan de visie van SKOBOS. Centraal daarin is de ontwikkeling van SKOBOS 2.0: hoe stemmen we doelstelling, inhoud en organisatie van ons onderwijs af op de sterk veranderende maatschappij waarin de kinderen leven? Welke kennis en vaardigheden hebben ze nodig om zich staande te houden en in alle opzichten zin te geven aan hun leven? De "21th century skills" vormen het kader waarin SKOBOS aan deze ontwikkeling probeert vorm te geven. ICT als middel en "ICT-vaardig" als "skill" nemen daarin een prominente plaats in. In de vorige versie van het beleidsplan werd de genoemde ontwikkeling verwerkt. In de herziening op basis van de jaarcijfers 2016 worden alle bestemmingsreserves kritisch bekeken: - Is het totaal nog steeds een goede afspiegeling van de ontwikkelingen binnen SKOBOS? - Is het totaal aan bestemmingsreserves nog overzichtelijk en noodzakelijk? - Is de onderbouwing van de diverse reserves nog relevant én transparant?	

1. Voorzieningen en reserves.

Voorzieningen zijn nodig voor uitgaven op langere termijn die niet ten laste gaan van de exploitatie van het jaar waarin de uitgaven daadwerkelijk plaatsvinden. In feite is het een verdeling van lasten op enig moment over de verschillende jaren heen verspreid. De hoogte van de voorziening en van de jaarlijkse dotatie wordt bepaald door de hoogte van de geplande uitgaven en het aantal jaren waarin die kosten in de jaarlijkse exploitatie terugkomen.

De reserves van SKOBOS zijn de eigen financiële middelen die in de loop der jaren zijn ontstaan als gevolg van overschotten op de exploitatie én van de vrijval van een aantal voorzieningen (leermiddelen en meubilair vanuit het verleden).

2. Voorzieningen.

SKOBOS mag op basis van regelgeving en de huidige situatie drie voorzieningen hebben: een voorziening jubilea (gratificaties als gevolg van ambtsjubilea), een voorziening onderhoud (afschrijving van en onderhoud aan de schoolgebouwen) en een voorziening Duurzame Inzetbaarheid (ter dekking van kosten van gespaarde rechten Duurzame Inzetbaarheid).

Alle andere materiële kosten dienen mee te lopen in de jaarexploitatie op basis van afschrijvingen. De voorzieningen t.a.v. leermiddelen en meubilair is al lang geleden afgeschaft. Een voorziening ten behoeve van BAPO was sinds enige jaren niet meer toegestaan. Deze kosten dienen mee te lopen in de jaarexploitatie. Een gevolg van deze maatregelen van regeringswege in de afgelopen jaren (het verdwijnen van de voorzieningen voor leermiddelen, meubilair en BAPO) is dat de vrijval van de voorzieningen naar de algemene reserve juist tot een forse stijging van die reserves heeft geleid. Overigens is BAPO als recht met ingang van oktober 2014 helemaal uit de cao verdwenen en resteren er nog rechten van "gespaarde BAPO".

De gewenste hoogte van de voorzieningen wordt bepaald op basis van diverse gegevens zoals gewenste investeringen en vastgelegde termijnen. Deze veranderen jaarlijks als gevolg van nieuwe investeringsplannen, personele ontwikkelingen en nieuwe afspraken. Daardoor zal ook de noodzakelijke hoogte van de voorziening jaarlijks fluctueren en dus opnieuw vastgesteld worden.

- 2.1 Voorziening jubilea: deze voorziening is bedoeld voor de bekostiging van de diverse ambtsjubilea. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks op basis van personele kengetallen door het administratiekantoor berekend op basis van verplichtingen in de komende 10 jaar en door het CvB geaccordeerd. In de begroting wordt een dotatie ten behoeve van voorziening opgenomen.
- 2.2 Onderhoudsvoorziening: deze voorziening is bedoeld om toekomstig onderhoud aan de schoolgebouwen dat voor rekening van SKOBOS komt te kunnen bekostigen. Sinds januari 2016 betreft dat ook het buitenonderhoud dat daarvoor nog een verantwoordelijkheid van de gemeente was. De noodzakelijke hoogte van de voorziening is afhankelijk van de POB, zoals die tweejaarlijks wordt vastgesteld. SKOBOS heeft als uitgangspunt dat de hoogte van de voorziening dusdanig moet zijn dat het onderhoud van de eerstkomende 15 jaar gedekt is. Op basis daarvan wordt jaarlijks de bijdrage aan de onderhoudsvoorziening bepaald.
- 2.3 Duurzame inzetbaarheid: conform de nieuwe CAO van 2014 heeft onderwijspersoneel jaarlijks recht op een aantal uren Duurzame Inzetbaarheid (40 uur bij een fulltime aanstelling). Er is ook het recht om deze uren te mogen sparen en op een later tijdstip op te nemen (maximaal 3 jaar). Dat betekent dat er vanaf 1 januari 2017 een voorziening Duurzame Inzetbaarheid ingericht wordt. Aan deze voorziening worden jaarlijks vanuit de formatie de geldwaarde van de uren toegevoegd die gespaard worden conform afspraken binnen SKOBOS. Aan deze voorziening worden onttrokken de geldwaarde van de uren op het moment dat de gespaarde uren opgenomen worden en aan de formatie toegevoegd. Bij de start van de voorziening, 31 december 2016, is ingeschat welke spaarverplichtingen vanuit SKOBOS opgebouwd zijn. Het gaat om in totaal 400 uur, tegen een waarde van € 40,- per uur.

3. Reserves.

Het toegestane beleid van het ministerie van OCW is erop gericht om zo min mogelijk voorzieningen in het Primair Onderwijs te laten ontstaan. Er zijn nog maar drie voorzieningen toegestaan (zie 2.1 en 2.2). Voor het overige worden alle financiële middelen die niet voor de exploitatie conform jaarbegroting noodzakelijk zijn, ondergebracht in de algemene reserve.

SKOBOS heeft in 2009 beleidsafspraken gemaakt t.a.v. de reserves. In de algemene reserve is daarbij onderscheid gemaakt tussen enerzijds de algemene reserve en anderzijds de bestemmingsreserves als onderdeel van de algemene reserve. Doel ervan was om door een onderverdeling sturing te kunnen geven aan beleidsontwikkeling en risicobeheersing.

Deze afspraken zijn in 2013 herzien en wordt nu opnieuw aangepast aan de huidige situatie en de huidige wensen. Dat betekent in feite dat een aantal bestemmingsreserves is weggevallen dan wel is samengevoegd.

3.1 Algemene reserve.

SKOBOS beschikt over een algemene reserve die ontstaan is vanuit exploitatieoverschotten, een vrijval van voorzieningen en niet uitgegeven (gespaarde) personele gelden. Er zijn geen wettelijke bepalingen die de hoogte van de algemene reserve op een of andere manier reguleren. Wel is het zo dat de hoogte van het eigen vermogen invloed heeft op de hoogte van een aantal financiële kengetallen. SKOBOS scoort anno 01-01-2017 dan ook ruim boven de minimumnorm van een aantal kengetallen.

SKOBOS heeft een aantal jaren geleden besloten om de algemene reserves te gebruiken ten einde een aantal noodzakelijke kwaliteitsontwikkelingen mogelijk te maken. Deze kwaliteitsontwikkelingen zijn nauwelijks te bekostigen vanuit het reguliere budget zoals SKOBOS dat vanuit het ministerie in het kader van de Lumpsum-bekostiging ontvangt. SKOBOS is blij om vanuit eigen middelen deze noodzakelijke vernieuwingen mede te kunnen bekostigen. Deze kwaliteitsontwikkelingen zijn in het strategisch beleidsplan verder uitgewerkt. Het labelen van de daartoe benodigde financiële middelen leidt tot een aantal bestemmingsreserves die als zodanig een onderdeel vormen van de algemene reserve.

Daarnaast onderscheidt SKOBOS in haar bedrijfsvoering een aantal risico's, die specifiek benoemd en financieel vertaald zijn. Ook dit labelen leidt tot een aantal bestemmingsreserves als onderdeel van de algemene reserve.

In hoofdstuk 3.2 worden de bestemmingsreserves als onderdeel van de algemene reserve verder uitgewerkt. In hoofdstuk 3.3 staat de stand van de bestemmingsreserves per 31-12-2016 samengevat

3.2. Bestemmingsreserves als onderdeel van de algemene reserve.

Er is een aantal bestemmingsreserves onderscheiden. Jaarlijks worden ten aanzien van de bestemmingsreserves mutaties aangebracht op basis van het jaarverslag van het betreffende jaar en geformuleerde uitgangspunten.

De feitelijke inzet van de bestemmingsreserves wordt elk jaar geaccordeerd middels de goedkeuring van het strategisch beleidsplan en de begroting van het betreffende jaar. Uitgangspunt is dat de inzet van bestemmingsreserves in enig jaar leidt tot toegestane overschrijdingen van de jaarexploitatie. Het kan hierbij gaan om kosten rechtstreeks ten laste van de exploitatie (bijvoorbeeld inzet personeel, scholing, advies) dan wel de kosten van de afschrijving van investeringen ten laste van de bestemmingsreserve (bijvoorbeeld afschrijving van ICT hardware).

B 1 Ouderschapsverlof.

De kosten van ouderschapsverlof lopen sinds het schooljaar 2011 – 2012 mee in de jaarexploitatie. Er is een periode geweest dat SKOBOS een bestemmingsreserve in stand heeft gehouden om de risico's van een meer dan gemiddeld gebruik van ouderschapsverlof in enig kalenderjaar in te dekken. Een aantal jaren op rij is geconstateerd dat er nauwelijks sprake is van enig risico. Aan het einde van het boekjaar 2014 is dan ook besloten om deze bestemmingsreserve "leeg te maken".

De stand op 31-12-2016: € 0.

B 2 Frictie.

De bestemmingsreserve “frictie” is een belangrijke reserve omdat hiermee de financiële consequenties van allerlei risico’s gedekt worden. Deze reserve is in de afgelopen jaren dan ook gebruikt om de consequenties van een aantal grote en minder grote problemen te kunnen bekostigen. Het kan hier gaan om een diversiteit aan problematieken:

- personele problemen, al dan niet werk-gerelateerd;
- benoemingsverplichtingen als gevolg van de lastige regels van de cao en de Wet Werk en Zekerheid;
- toevallige, onvoorziene omstandigheden op scholen, personeel dan wel anderszins
- claims, boetes vanuit diverse hoek;
- de kosten als gevolg van de nieuwe cao van een transitievergoeding;

Uitgangspunten van de opbouw van de reserve op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren zijn:

a. De volgende omstandigheden doen zich in de komende 10 jaar voor:

- Vier keer de noodzaak van het inhuren van interim management / deskundigenadvies / extra personele inzet als gevolg van problematische organisatorische omstandigheden binnen een school dan wel problemen in het management, zoals directiewisselingen (4 x € 75.000 = € 300.000);
- 20 keer specifieke personele omstandigheden zoals conflicten, specifieke begeleiding, outplacement, transitievergoeding met een gemiddelde last van 15.000 per geval (20 x € 15.000 = € 300.000);
- 2fte benoemingsverplichting als gevolg van de problemen van de WWZ en de cao (2 fte, gedurende 2 jaar = € 260.000).

b. Een tweede uitgangspunt is dat in de bestemmingsreserve een kwart van het noodzakelijke bedrag structureel opgenomen is: € 215.000. Jaarlijks wordt vanuit de algemene reserve dan wel de exploitatie deze bestemmingsreserve gemuteerd tot de afgesproken hoogte.

De stand op 31-12-2016: € 215.000.

B 3 SKOBOS 2.0.

De bestemmingsreserve “SKOBOS 2.0” had oorspronkelijk als naam “Ideeën” en was bedoeld om geld vrij te maken voor ambities en nieuwe ontwikkelingen. Deze reserve is in de afgelopen jaren gebruikt om met name vorm te geven aan ICT-ontwikkeling. De realisatie van de Digitale Werk Omgeving (DWO) was er een belangrijk resultaat van. De volgende stap was het toewerken naar een Digitale Leer Omgeving.

In 2015 zijn deze ambities verwerkt in het project “SKOBOS 2.0”. Kern van dit project is dat de sterk veranderende maatschappij en leefomgeving van kinderen leidt tot een heroriëntatie op inhoud en vorm van onderwijs en opvoeding. 21st Century skills geven aan wat kinderen aan competenties en vaardigheden moeten beheersen in die sterk veranderende wereld. Ze geven ook richting aan de wijze waarop we onderwijs en opvoeding moeten inrichten. De mogelijkheden van ICT en “ICT-vaardig” spelen hierin een grote rol.

In een aantal jaren wordt een fors bedrag geïnvesteerd om de scholen te helpen deze ambitie waar te maken. Voorwaarde voor bekostiging is een operationeel projectplan binnen de algemeen vastgestelde kaders, met doelstellingen binnen conform SKOBOS 2.0. De investeringen moeten in 2016 en met name in 2017 plaats vinden. Afschrijving van materiële investeringen kunnen tot uiterlijk 2022 doorlopen. In 2015 is een forse allocatie ten gunste van deze bestemmingsreserve gemaakt ten einde dit project te kunnen bekostigen.

De stand op 31-12-2016: € 814.747.

B 4 Strategische ontwikkeling Antoniuschool.

Deze reserve is destijds gebruikt om de strategische ontwikkeling van de Antoniuschool te bekostigen. Het resultaat van deze investering is geweest dat de Antoniuschool van een school met weinig perspectief en teruglopende leerlingenaantallen in 2008 uitgegroeid is tot een moderne, bruisende, actieve Daltonschool in 2016 met nog steeds licht groeiende aantallen leerlingen. Er is besloten om deze bestemmingsreserve definitief leeg te maken. De hoogte en opbouw/achtergrond (afschrijvingen) van deze bestemmingsreserve is niet goed te onderbouwen vanuit de feitelijke afschrijvingen. Deze bestemmingsreserve wordt enkel nog gebruikt om een aantal afschrijvingen uit te bekostigen.

De stand op 31-12-2016: € 0.

B 5 Scholing functiemix.

Deze reserve is destijds ingericht om een heel eigen invulling te geven aan de invoering van de wettelijk verplichte functiemix. Het heeft geleid tot de zgn. "leerkracht LB met projecttaak" waarbij een groot aantal leerkrachten geschoold is in een masteropleiding projectmanagement. Het is een goede kwalitatieve impuls geweest. Het nog resterende bedrag is in 2014 afgeboekt. Daarmee is de bestemmingsreserve "leeg gemaakt". Eventuele scholing in het kader van de functiemix gaat vanuit de reguliere scholingsmiddelen.

De stand op 31-12-2016: € 0.

B 6 Personele inzet.

In de jaren vóór 2009 hebben de scholen van SKOBOS heel bewust niet alle middelen voor de personele formatie uitgegeven. Op die manier hebben ze een soort "buffer" gevormd. Deze buffer was bedoeld om op momenten dat de formatie net wat lastiger uit zou vallen er extra middelen beschikbaar zouden zijn om kleine fricties op te kunnen lossen. Bovendien zou het ruimte kunnen bieden om "formatieve wensen" van diverse aard te kunnen honoreren.

Deze "spaarpot" wordt daadwerkelijk gebruikt waarvoor hij bedoeld is. Verschillende scholen (Antoniuschool, Jozefschool en Josephschool) hebben in de afgelopen jaren kleine formatieve fricties opgelost.

Met ingang van 31-12-2013 zijn de diverse bedragen van de afzonderlijke scholen samengebracht tot één personele bestemmingsreserve.

Deze bestemmingsreserve is destijds opgebouwd uit personele besparingen en is dus nog steeds beschikbaar om kleine knelpunten door het jaar heen op te lossen. Bovendien worden hier kosten in het kader van AZC- en NT-2 kinderen uit gedekt, voor zover de extra subsidie niet toereikend is.

Uitgaven ten laste van deze bestemmingsreserve worden structureel in de begroting meegenomen. Maar omdat dit soort fricties zich vooral in de operationele werkelijkheid voordoen, zullen ook uitgaven ten laste van deze bestemmingsreserve door het jaar heen kunnen plaatsvinden. Deze uitgaven worden dan achteraf in het jaarverslag verantwoord.

Aan deze bestemmingsreserve is eind december 2016 een bedrag van 209.831 toegevoegd. Dit bedrag is afkomstig vanuit het leegmaken van de bestemmingsreserve B13 NEKEB. De bestemmingsreserve personele inzet ligt in de lijn van de oorspronkelijke bestemming van de middelen van de bestemmingsreserve die leeg gemaakt en dus opgeheven wordt.

De stand op 31-12-2016: € 484.578.

B 8 Bouw en verbouw.

In deze bestemmingsreserve zijn investeringen opgenomen die SKOBOS op enig moment gedaan heeft dan wel nog wil doen in de gebouwen. Door deze impuls vanuit de eigen middelen wil SKOBOS de mogelijkheid hebben noodzakelijke aanpassingen aan het gebouw te kunnen realiseren en de gebouwen daarmee geschikt te maken voor eigentijds onderwijs anno "SKOBOS 2.0". Een flexibel gebruik en kinderopvang zijn is daarin leidend. Met deze middelen is de verbouw van de Antoniussschool en de Fonkeling en de nieuwbouw van de Plataan en het bestuurskantoor mogelijk gemaakt. Nieuwbouw in de Beerze is de laatste ambitie. Medio 2016 komt er duidelijkheid of er op enig moment vanuit de gemeente, als verantwoordelijke voor nieuwbouw, een toekomstperspectief gemaakt wordt. Gaat dat niet gebeuren, dan is het bedrag bedoeld om in beide gebouwen van basisschool de Beerze investeringen te doen om eigentijds onderwijs mogelijk te maken. Daarnaast is er nog een kleine bestemmingsreserve om van daaruit de afschrijving van pv-cellen op de Fonkeling conform afspraak te kunnen bekostigen.

Onderwijs mag niet investeren in gebouwen. Dat is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Het eigen vermogen van het bestuur vóór invoering van de Lumpsum valt buiten deze regeling. Het eigen vermogen, exclusief bestemmingsreserves en voorzieningen, bedroeg op 31/12/2015 ruim 1.400.000. SKOBOS wil niet de primaire taak van de gemeente overnemen, maar door een eigen investering meer zaken als duurzaamheid, flexibiliteit en andersoortige kwaliteit realiseren die met de VNG-norm nauwelijks haalbaar blijken.

De stand op 31-12-2016: € 70.000. (Fonkeling)

De stand op 31-12-2016: € 450.000. (de Beerze)

B 9 Materiële investering in de St Willibrordusschool.

Deze bestemmingsreserve is destijds ingericht om een inhaalslag te kunnen maken m.b.t. de materiële investering in de voormalige Willibrordusschool (huidige basisschool de Beerze, locatie Middelbeers). Die is in de jaren vóór 2009 nogal achtergebleven. In de jaren voor 2013 is een aantal belangrijke investeringen in meubilair en leermiddelen gedaan. Daarna is de bestemmingsreserve leeg gemaakt.

De stand op 31-12-2016: € 0.

B 10 Niet opgenomen Bapo.

De niet meer bestaande BAPO-regeling had de mogelijkheid om verlof niet daadwerkelijk op te nemen maar te sparen. Een aantal personeelsleden binnen SKOBOS heeft daarvan gebruik gemaakt. Het verdwijnen conform cao van de BAPO-regeling heeft tot gevolg gehad dat er nog steeds spaarrechten bestaan die op enig moment verzilverd kunnen worden. Dat is een bepaald risico voor SKOBOS. Deze bestemmingsreserve is bedoeld om eventuele aanspraken op gespaard BAPO-verlof te kunnen bekostigen. Bij de bepaling van de noodzakelijke hoogte van de bestemmingsreserve, van het risico dus, is het uitgangspunt dat 75% van het spaarverlof nog daadwerkelijk opgenomen wordt. Elke feitelijke opname in de jaarexploitatie wordt in mindering gebracht op deze reserve. Uiteindelijk gaat de reserve op enig moment vrijvallen wanneer er geen "rechten" meer in de organisatie aanwezig zijn.

De stand op 31-12-2016: € 205.915.

B 11 Aankoop deel Korein (in basisschool de Plataan).

Basisschool de Plataan is samen met Korein Kinderplein in één gebouw gevestigd. Een deel van het gebouw is eigendom van Korein. In dat deel van het gebouw zitten een drietal belangrijke functies gepositioneerd die ook door basisschool de Plataan gebruikt worden: de keuken, een deel van de middenruimte/aula en een invalidentoilet. Mocht Korein om wat voor reden ook failliet gaan of anderszins op enig moment het gebouw willen verkopen, dan heeft SKOBOS, contractueel vastgelegd, het recht op koop van het deel van het gebouw waar deze belangrijke functies zich bevinden. Deze koop is dan noodzakelijk omdat de school moet kunnen beschikken over de genoemde voorzieningen. De waarde van dat deel van het gebouw wordt, op basis van de bouwkosten, ingeschat op € 130.000. Het risico van verkoop door Korein van hun eigendom en de noodzakelijke aankoop van een deel van dit eigendom door SKOBOS wordt door de inrichting van deze bestemmingsreserve gedekt.

De stand op 31-12-2016: € 130.000.

B 12 Plusklas.

In het kader van Passend Onderwijs is er met ingang van het voorjaar 2014 een plusklas voor bijzonder begaafde leerlingen gerealiseerd. De middelen die daarvoor de komende jaren nodig zijn, komen in 2014 vanuit het opheffen van het oorspronkelijke samenwerkingsverband WSNS. SKOBOS heeft destijds € 142.000 ontvangen. De middelen worden gebruikt voor personele inzet én voor de aanschaf en afschrijving van de inrichting en leermaterialen. Wanneer deze voorziening "leeg" is, wordt de Plusklas bekostigd uit de reguliere exploitatie van SKOBOS. Eind 2016 is aan deze voorziening een extra bedrag toegevoegd van 104.000. Dit bedrag is afkomstig van de bestemmingsreserve 13 NEKEB, die per die datum leeggemaakt en daarmee opgeheven wordt. Het doel van de bestemmingsreserve Plusklas ligt in het verlengde van het doel van de opgeheven bestemmingsreserve NEKEB

De stand op 31-12-2016: € 182.000.

B 13 Nekeb.

In 2013 heeft het ministerie plotseling twee extra subsidies beschikbaar gesteld: € 251.000 zonder specifieke bestemming en € 30.000 als stimuleringsmaatregel om jonge leerkrachten aan de organisatie te kunnen binden. Van beide subsidies was op dat moment niet duidelijk of en in welke mate ze structureel worden en waarvoor ze specifiek bedoeld zijn dan wel gelabeld zouden worden. In 2014 is daar nog eenmalig een bedrag van € 50.000 bij gekomen. Uiteindelijk bleken de extra inkomsten niet structureel en niet "gelabeld". SKOBOS beschouwt ze als een bestemmingsreserve waarmee heel specifiek problemen als gevolg van krimp van de organisatie dan wel als gevolg van steeds toenemende eisen en verwachtingen. Per 31 december 2016 wordt deze reserve opgeheven en ondergebracht bij twee andere reserves (personele inzet en plusklas)

De stand op 31-12-2016: € 0.

B 14 Passend Onderwijs.

De komst van Passend Onderwijs en daarmee het verdwijnen van Weer Samen Naar School heeft veel onzekerheid gebracht. Met name de onduidelijkheid over de continuïteit van de rugzakjes en de aan Passend Onderwijs gekoppelde bezuinigingen hebben ertoe geleid dat er een kleine

bestemmingsreserve "Passend Onderwijs" is ingericht. Daaruit kunnen fricties als gevolg van de nieuwe wetgeving opgelost worden. Bovendien is er in 2016 een extra bijdrage vanuit het samenwerkingsverband gekomen van 107.000 die niet begroot is. Deze wordt aan deze bestemmingsreserve toegevoegd.

De stand op 31-12-2016: € 142.000.

3.2. Stand van de bestemmingsreserves m.i.v. 31-12-2016.

	Bestemmingsreserve	Hoogte 31/12/16
B 1	Ouderschapsverlof	0
B 2	Frictie	215.000
B 3	SKOBOS 2.0	814.747
B 4	Strategische Ontwikkeling Antonius	0
B 5	Scholing functiemix	0
B 6	Personele inzet	484.578
B 7	Bouw bestuurskantoor	0
B 8	Bouw Plataan	0
B 8	Bouw Fonkeling	70.000
B 8	De Beerze nieuwbouw	450.000
B 9	Materiële investering Willibrordus	0
B 10	Niet opgenomen Bapo	205.915
B 11	Aankoop deel Korein	130.000
B 12	Plusklas	182.000
B 13	Nekeb	0
B 14	Passend Onderwijs	142.000

Bijlage 9: Overzicht toegestane overschrijdingen en overzicht verloop bestemmingsreserves en algemene reserve op basis mutaties 2016

Toelichting bij de overzichten:

- Hoofdstuk 3: Toelichting financieel jaar verslag 2016
- Bijlage 8: Beleid m.b.t. en hoogte van voorzieningen en reserves op 31-12-2016.

Toegestane overschrijdingen					versie van 29 januari 2016										
Reeds afgesproken overschrijdingen 2016 en kader 2017 t/m 2022															
	Res	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Materieel															
1	digitale schoolborden t/m 2017	A	38.200	38.200	38.200	38.200	38.200	38.200	38.200						
2	proef skoolmates, € 5600 in 4 jaar afschrijven	B3			1.400	1.400	1.400	1.400							
3	Afschrijving speelplaats Antonius t/m 2021	B4			5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000		
4	Afschrijving Onderw. V. Antoniussschool t/m 2026	B4		2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	
5	deskundighedsadvies														
	schaalgrootte	A			2.500	2.500	10.000	5.000	15.000	15.000					
	ontwikkelen werkgeversbeleid	A				5.000	5.000								
	fusie W+J begeleiding	B6				35.000	10.000								
	implementatie fusie W+J	B6				20.000	15.000								
6	ICT	B3			46.400	40.000	20.000	20.000	20.000						
	SKOBOS 2.0 deskundighedsadvies	B3								10.000					
	SKOBOS 2.0 websites	B3						11.000							
	SKOBOS 2.0 DL DB afschr. accesspoints 30000 4j	B3							7.500	7.500	7.500	7.500			
	SKOBOS 2.0 afschr. inv. SKOBOS tablets lk t/m 2021	B3								9.000	9.000	9.000	9.000		
	SKOBOS 2.0 afschrijvingen inv. de Plataan t/m 2021	B3							13.500	27.000	27.000	27.000	13.500		
	SKOBOS 2.0 afschrijvingen inv. de Linde t/m 2021	B3							20.125	40.250	40.250	40.250	20.125		
	SKOBOS 2.0 afschrijvingen inv. Antonius t/m 2021	B3							8.625	17.250	17.250	17.250	8.625		
	SKOBOS 2.0 afschrijvingen inv. De Beerze t/m 2021	B3							25.563	51.125	51.125	51.125	25.563		
	SKOBOS 2.0 afschrijvingen inv. de Fonkeling t/m 2021	B3							9.938	19.875	19.875	19.875	9.938		
	software	B3			10.500	25.000	16.700	8.300	0	0					
	hardware, afschr. accespoints	B3				2.900	2.900	2.900							
	SKOBOS 2.0 (voorheen "experimenten/ideeën")	B3				10.000	40.000	30.000							
	tablets leerkrachten, dir. en (G)MR	B3					25.000	25.000	25.000	25.000					
7	Antonius hooimijt; afschr. 10jaar (verschil ink-uit)	A				1.400	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400	
8	Extra dotaties voorziening onderhoud de Fonkeling: pv-cellen 15 j	B8								4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	
	Plataan: pv-cellen en warmtepomp 20 j.	A				7.200	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200	
18	Bovenschoolse plusklas	B12						2.000	2.000	2.000	2.000				
Totaal afgesproken t/m 2016							149.100	130.400	205.750	204.300	192.300	192.300	107.051	15.300	
Reeds afgesproken overschrijdingen 2016 en kader 2017 t/m 2022															
	Res	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Personeel															
1	bezuïning ministerie budget B&M van € 81.800	A		81.800	54.500	27.300	0								
2	N.N., tot aan pensioen deels bovenschools	B2	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000								
3	reïntegratie HK en advies lopende trajecten	B2						53.500							
5	Antoniussschool, project	A	16.000	16.000	16.000	16.000									
6	Antonius, divers project	A	2.500	2.500	2.500	2.500									
11	Personele inzet	B6				82.700	96.850	68.900	39.250	15.200	7.900				
11	AZC personele inzet	B6							39.000	39.000	13.000				
12	ICT -scholing DWO - DLO	B3				20.000	20.000	19.500	20.000	30.000					
13	scholing functiemix	B5			20.000	10.000	5.000	0							
14	preventiemedewerker	A			2.500	2.500	1.300	1.300							
15	scholing RDDF	B2				15.000	10.000	5.000	5.000	5.000					
16	Js O, meerkosten verv. dir. en i.b. tlv frictie	B2				14.500									
	Js O, AR saldo kosten - detachering tlv frictiepot	B2				25.000	0								
	Js O, verplichte mobiliteit e.d. 7 mnd 2013	B2				76.000									
17	opname gespaarde BAPO i/m duurzame inzetbaarheid	B10				10.600	21.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	
18	bovenschoolse plusklas	B12						30.000	30.000	30.000					
19	negatieve effecten i/m krimp en bezuinigingen	B13						90.000	70.000	50.000	10.000				
Totaal afgesproken t/m 2016							254.700	296.750	209.200	75.900	40.000	40.000	40.000	40.000	
Eindtotaal materieel en personeel t/m 2022							2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
							403.800	427.150	414.950	280.200	232.300	232.300	147.051	55.300	
A	Overschrijdingen komen ten laste van														
Bestemmingsreserve															
B1	ouderschapsverlof (vervallen)						2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
B2	frictie														
B3	SKOBOS 2.0					A	53.100	61.800	61.800	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	
B4	strat. ontw. Antonius					B2	5.000	58.500	5.000	5.000	0	0	#VERWI	#VERWI	
B5	scholing functiemix					B3	107.100	78.900	160.250	182.000	172.000	172.000	86.751	0	
B6	personele inzet					B4	7.700	7.700	7.700	7.700	7.700	7.700	7.700	2.700	
B8	bouw en verbouw					B5	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Jz - Jozef					B6	68.900	78.250	54.200	20.900	0	0	0	0	
	Js - Joseph					B8	0	0	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	
B10	niet-opgenomen BAPO					B10	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	
B11	aankoop deel Korein					B11									
B12	passend onderwijs vanaf 2015; ong. 50.000					B12	32.000	32.000	32.000	2.000	0	0	0	0	
B13	negatieve effecten i/m krimp en bezuinigingen					B13	90.000	70.000	50.000	10.000	0	0	0	0	
							totaal	403.800	427.150	414.950	280.200	232.300	232.300	#VERWI	#VERWI

OVERZICHT VERLOOP BESTEMMINGSRESERVES EN ALGEMENE RESERVE							versie 08-06-2017					
onderdelen met nieuwe mutaties m.i.v. 2017												
Bestemmingsreserve		s 2011	r 2012	s 2012	r 2013	s 2013	r 2014	s 2014	r 2015	s 2015	r 2016	s 2016
2	frictie	545.000	-251.000	294.000	-50.100	243.900	25.000	268.900	-47.000	221.900	-6.900	215.000
3	SKOBOS 2.0 (ideeën)	367.000	-60.070	306.930	77.200	384.130	-36.000	348.130	523.000	871.130	-56.383	814.747
4	strat-ontw. Antonius	29.960	-7.700	22.260	52.840	75.100	-7.700	67.400	-7.700	59.700	-59.700	0
5	scholing functiemix	84.731	-12.000	72.731	-3.200	69.531	-69.531	0		0		0
6	personele inzet (incl taalbos)	665.747	-10.300	655.447	-121.700	533.747	-111.850	421.897	-68.900	352.997	131.581	484.578
8	bouw en verbouw											
	Jozef Sp (14-15) de Fonk.	325.000		325.000		325.000		325.000	-265.000	60.000	10.000	70.000
	De Beerze nieuwbouw	275.000		275.000		275.000		275.000	175.000	450.000		450.000
10	niet opgenomen BAPO	298.915		298.915		298.915	-21.000	277.915	-32.000	245.915	-40.000	205.915
11	aankoop deel Korein (gemeen)	130.000		130.000		130.000		130.000		130.000		130.000
12	Plusklas						142.000	142.000	-32.000	110.000	72.000	182.000
13	nekeb wegzetten bij personele inzet (incl taalbos) en plusklas				281.000	281.000	50.000	331.000	-17.169	313.831	-313.831	0
14	passend onderwijs						35.000	35.000		35.000	107.000	142.000
totaal		2.721.353	-341.070	2.380.283	236.040	2.616.323	5.919	2.622.242	228.231	2.850.473	-156.233	2.694.240
Toegest. overschr. t.l.v. Alg Res.									-563.100		-86.600	
Resultaat			-143.104		81.372		-12.377		25.847		21.777	
Algemene Reserve		995.257		852.153		933.494		921.117		383.864		319.041
totaal Best. Res + Alg. Res.		3.716.610	-484.174	3.232.436	317.412	3.549.817	-6.458	3.543.359	-309.022	3.234.337	-221.056	3.013.281
			2012		2013		2014		2015		2016	
gerealiseerd / begroot resultaat			-563.587		-207.587		-203.285		-334.869		-234.866	
financiële baten			79.413		49.994		126.826		25.847		13.810	
netto resultaat			-484.174		-157.593		-76.459		-309.022		-221.056	
totaal uit tabel toegestane overschrijdingen			-260.100		-538.400		-394.650		-403.800		-427.150	
s	stand 31-12 van genoemd jaar											
m	mutatie in genoemd jaar volgens tabel toegestane overschrijding											
r	gerealiseerd volgens financieel jaarverslag											

Bijlage 10:

Overzicht teldatum leerlingen 1-10-2016 en de prognose voor de komende teldata als basis voor de meerjarenbegroting 2017-2019

teldatum	1-10-2013	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2021	1-10-2025
de Plataan	228	231	216	200					
				prognose	193	197	201	199	188
			prognose	211	205	213	210	199	180
		prognose	234	237	231	229	227	216	200
	prognose	214	203	197	190	185	182	177	171
de Linde	342	335	322	318					
				prognose	305	303	302	299	282
			prognose	321	313	304	301	284	258
		prognose	322	307	299	297	294	280	259
	prognose	345	347	337	327	318	313	305	294
Antonius	118	118	137	152					
				prognose	149	151	156	154	146
			prognose	158	164	167	165	156	142
		prognose	122	129	125	125	123	117	109
	prognose	121	123	124	123	120	118	115	111
Fonkeling	183	164	159	162					
				prognose	151	146	142	140	133
			prognose	147	139	132	130	123	112
		prognose	156	146	142	142	140	133	123
	prognose	175	171	166	160	156	153	149	144
de Beerze	462	422	409	423					
				prognose	417	418	423	427	408
			prognose	405	406	413	417	432	417
		prognose	399	384	370	360	357	354	352
	prognose	431	413	405	398	395	392	391	383
	118								
	prognose	103	95	91	88	87	86	86	84
	344								
	prognose	328	318	314	310	308	306	305	299
SKOBOS totaal:	1333	1270	1243	1255					
				prognose	1215	1215	1224	1219	1157
			prognose	1242	1227	1229	1223	1194	1109
		prognose	1233	1203	1167	1153	1141	1100	1043
	prognose	1286	1257	1229	1198	1174	1158	1137	1103
Oirschot totaal:	1590	1514	1470	1481					
				prognose	1432	1427	1437	1430	1356
			prognose	1458	1432	1427	1418	1379	1276
		prognose	1462	1414	1372	1357	1343	1293	1221
	prognose	1527	1481	1441	1398	1368	1350	1324	1283

Bijlage 11: Meerjarig bestuur formatieplan, uitgangspunten formatie, RDDF, uitvoering afspiegelingsbeginsel.

Toelichting bij stukken in het kader van het (meerjarig) bestuur formatieplan.

1. SKOBOS laat zich bij het (meerjarig) bestuur formatieplan leiden door de volgende uitgangspunten:
 - Elke school krijgt jaarlijks op basis van een aantal uitgangspunten formatie toebedeeld. Deze uitgangspunten zijn formeel vastgesteld. Het aantal leerlingen is daarbij de variabele factor. Zie voor de uitgangspunten bijlage A.
 - SKOBOS kent de formatie niet toe op basis van de bekostigingssystematiek (t-1) maar op basis van het feitelijk aantal leerlingen. Daarmee is de toedeling van de formatie aan de scholen pas mogelijk tegen het einde van het schooljaar ervoor, op het moment dat er redelijke zekerheid bestaat over het aantal aanmeldingen en daarmee de prognose voor de teldatum van oktober.
 - Er vindt altijd achteraf een correctie plaats van de formatie op basis van de feitelijke teldatum.
 - Al het personeel is in dienst van SKOBOS. De scholen krijgen geen personeel, maar formatie in fte toebedeeld, op basis van de gemiddelde personeelslast. Nadat voor elke school berekend is voor hoeveel fte er aan formatie beschikbaar is, wordt binnen het directeurenoverleg bepaald wie op welke school werkzaam zal zijn. Uitgangspunten daarbij zijn:
 - o Fte-behoefte van de school (dus een vertaling van groei of krimp en uitstroom van personeel op de betreffende school)
 - o Inhoudelijke behoeften van de school
 - o Wensen van de personeelsleden zelf (die altijd in het voorjaar voorafgaande aan een nieuw schooljaar in kaart worden gebracht)
 - o Mobiliteit (vrijwillig dan wel verplicht)
 - Een meerjarig formatieplan is niet anders dan de vertaling van de leerlingenprognoses op school- en bestuursniveau op basis van de vaststaande uitgangspunten. In de meerjarenbegroting zijn de stijging of daling van het aantal leerlingen al meegenomen. Daarmee vormt de meerjarenbegroting, samen met de vaststaande uitgangspunten, het grote kader van de meerjarig formatieplan van SKOBOS.
 - In de feitelijke jaarbegroting wordt elk jaar opnieuw ingeschat of de financiële (personele) ruimte in evenwicht is met de feitelijke formatiebehoefte op basis van de vaststaande uitgangspunten; wanneer er te weinig ruimte is, wordt gekeken of er materiële bezuinigingen mogelijk zijn dan wel andere bronnen van inkomsten gevonden kunnen worden of gebruikt mogen worden. Wanneer dat niet het geval is, dan wordt een van de vaststaande uitgangspunten (in de regel verhouding aantal leerlingen per fte leerkracht) aangepast om de totale begroting toch kloppend te krijgen.
 - SKOBOS brengt jaarlijks vóór 1 mei in beeld wat, in het kader van de leerlingenprognoses en de meerjarenbegroting, personele knelpunten zijn als gevolg van daling van het aantal leerlingen dan wel van specifieke personele problemen die voorzien worden. De financiële vertaling van deze knelpunten leidt tot een overzicht waarin de personele terugloop en de noodzaak van RDDF-plaatsingen in beeld wordt gebracht. De PGMR verleent instemming met dit overzicht. (zie Bijlage B).
 - SKOBOS brengt jaarlijks vóór 1 mei in beeld wat de specifieke consequenties zijn van het RDDF-overzicht (bijlage B) voor het personeel in het erop volgend schooljaar. Op basis van

het zgn. "beleid afspiegelingsbeginsel" (zie Bijlage C) wordt bepaald hoe de rddf-plaatsingen verdeeld worden over de diverse leeftijdscategorieën in het erop volgend schooljaar. De PGMR verleent instemming met deze verdeling.

- Uiterlijk in de laatste week vóór de zomervakantie krijgen de personeelsleden, die op basis van het beleid afspiegelingsbeginsel in aanmerking komen voor een RDDF-plaatsing, hiervan per aangetekend schrijven melding.

2. Conclusies meerjarig bestuur formatieplan 2017-2017 e.v.:

- De feitelijke vertaling van het meerjarig bestuur formatieplan voor het schooljaar 2017-2018 komt pas in de loop van juni 2017 beschikbaar. Ook dan zal pas blijken of er aanpassingen van de vaststaande uitgangspunten noodzakelijk zijn (bijlage A).
- De prognoses van het aantal leerlingen in de komende jaren is positief bijgesteld ten opzichte van de voorgaande jaren. Dat betekent dat er in de komende jaren een beperkte personele terugloop te verwachten is, die ook weer vooral gecompenseerd wordt door de reguliere personele uitstroom. Bovendien is er sprake van tijdelijk benoemde leerkrachten in het schooljaar 2017-2018. Zie bijlage B. Dat is een goede ontwikkeling. Er hoeven dan ook per 1/8/2017 geen nieuwe personeelsleden in het RDDF geplaatst te worden.
- Omdat er geen personeelsleden naar verwachting in het RDDF geplaatst hoeven te worden is er ook geen reden om het overzicht van het "afspiegelingsbeginsel" (zie bijlage C) verder te vullen.

Bijlage A.

Uitgangspunten en kengetallen			
Leerlingen per groep	26,6		
Normen voor verdeling			
	wtf		
zorg voet incl. 100 lln	0,4000		
zorg per leerling >100	0,0020		
directie voet	0,2978		
directie per leerling	0,0037		
	uren		
lestijd per leerling per jaar	955		
	€		
gem. directielid	90.045	incl BAPO	
gem. leerkracht	63.849	incl BAPO en OV	
Overige			
	€ per ll		
nascholing	10		
onderwijsbegeleiding	50		
vrij besteedbaar	150		

PERSONELE BEZUINIGINGEN 2016 - 2020, TERUGLOOP LEERLINGEN / PERSONELE INKOMSTEN										
Personele inkomsten, terugloop					2015	2016	2017	2018	2019	2220
aantal leerlingen					1243	1255	1215	1215	1224	1225
terugloop personele inkomsten (minder leerlingen á 5000 per lln)							-160.000	0	-5.000	5.000
terugloop personele inkomsten (einde AZC)							-40.000			
regulier verloop gedurende schooljaar tot einde					3 fte		195.000	50.000	50.000	50.000
afloop payroll contracten					2 fte		130.000			
te benoemen							125.000	50.000	45.000	55.000
Te realiseren middels ontslag:					2015	2016	2017	2.018	2019	2220
						0	0	0	0	0
							0	0	0	0
1-8-2018	ontslag	3 fte	rddf per 1/8/17	0 fte						
1-8-2019	ruimte	0,8 fte	rddf per 1/8/18	0 fte						
1-8-2020	ruimte	0,9 fte	rddf per 1/8/19	0 fte						
Totaal B:		in 4 jaar samen					0	0	0	0
VOORSTEL PGMR: met ingang van 1/8/2017 0 fte in de RDDF plaatsen voor het schooljaar 16/17.										
Toelichting:										
0 in het overzicht is zichtbaar welke personele terugloop (verwerkt als € 5000 per leerling) in de begrotingen is meegenomen										
0 in het overzicht is uitgegaan dat er elk jaar voor een bepaald bedrag vrijwillige personele uitstroom is										
0 in het overzicht is zichtbaar welke financiële besparingen gerealiseerd worden bij genoemd ontslag										
0 een ontslag per augustus levert per fte maar 5 maanden salarisbesparing op voor het betreffende jaar										
0 een ontslag per augustus levert voor het jaar erop 12 maanden salarisbesparing op.										
Verder:										
0 er wordt uitgegaan van een aantal aannames (bv. vrijwillig ontslag, feitelijke terugloop lln)										
0 per augustus van een jaar kan pas bepaald worden of er sprake is van voldoende ontslagruimte										
0 door de jaren heen is sturing mogelijk door aannamebeleid										

BELEID SKOBOS T.A.V. AFSPIEGELINGSBEGINSEL

Nr.....	Vastgesteld in de vergadering van het CvB van: juni 2015
Uitvoering van het zgn. Afspiegelingsbeginssel	
<u>Toelichting:</u> De komst van de Wet Werk en Zekerheid met ingang van 1 juli 2015 verplicht onderwijs om bij terugloop, en dus ontslag van leerkrachten om bedrijfseconomische regels, het afspiegelingsbeginssel te hanteren. Hierbij een uitwerking van de uitgangspunten. Een voorbeeld geeft aan hoe het berekend kan worden.	

Uitgangspunten:

Algemeen:

- Verplicht bij elke vorm van bedrijfseconomisch ontslag.
- Vijf leeftijdscategorieën:
 - o 15 t/m 24 jaar
 - o 25 t/m 34 jaar
 - o 35 t/m 44 jaar
 - o 45 t/m 54 jaar
 - o 55 jaar en ouder
- Ontslagen moeten zo verdeeld worden dat de leeftijdsopbouw zoveel mogelijk ongewijzigd blijft
- Binnen elke leeftijdsgroep werkt principe van "last-in, first out".

Uitwerking SKOBOS:

- Het betreft ontslag voor de functiegroep leerkrachten (OP) omdat de bedrijfseconomische reden terugloop van het aantal leerlingen betreft; dus minder behoefte aan leerkrachten;
- Leerkrachten LB en Interne Begeleiders horen allemaal tot de functiegroep OP en tellen dus mee in het afspiegelingsbeginssel;
- OOP wordt incidenteel in terugloop meegenomen als daar mogelijkheid toe is; dus geen / minder herbenoeming bij uitstroom; gebeurde de afgelopen jaren een aantal keren.
- Aanstellingsomvang speelt geen rol in het afspiegelingsbeginssel, dus ook niet in de rekensystematiek die gehanteerd wordt bij het bepalen van het ontslag
- De wettelijke bepalingen van het onderwijs gelden ook (bijvoorbeeld geen deeltijdontslag mogelijk)
- Volgorde bij het toewijzen van de RDDF over de diverse categorieën
 - o Eerst één persoon uit de categorie met het hoogste aantal, daarna één persoon uit de categorie met het een na hoogste aantal etc.;
 - o Wanneer het feitelijk aantal ontslagen in fte nadat uit elke categorie iemand in de RDDF geplaatst is fte, nog niet bereikt is, dan wordt dezelfde procedure als net beschreven opnieuw toegepast totdat het benodigde aantal fte wel bereikt is;
 - o De volgorde zoals net beschreven is tevens de feitelijke ontslagvolgorde wanneer er na een jaar tot daadwerkelijk ontslag overgegaan moet worden, tenzij specifieke deskundigheid in deze fase een meewegend criterium is; in dat geval wordt dat voor 1 mei van het betreffende jaar bij het bepalen van de RDDF voor het jaar erna als zodanig meegenomen en door de PGMR instemmend beoordeeld.

Voorbeeld 1: Berekening bij 8 fte ontslagen:

Samenstelling onderwijzend personeel:

Leeftijd	15 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 66
Aantal personen	9	20	36	25	10
Percentage	9%	20%	36%	25%	10%
Aantal ontslagen x percentage	0,72	1,60	2,88	2,00	0,80
Afgerond (in principe naar boven)	0	2	3	2	1

En zo makkelijk is het dus niet. Elk voorbeeld gaat uit van mensen met een volledige betrekking. Als dat niet zo is, dan moet ook voor het resterende deel opnieuw percentages worden gemaakt totdat de afspiegeling zo getrouw mogelijk gerealiseerd is.

Voorbeeld 2: SKOBOS, 2015 – 2016:

Minimaal twee personen in de RDDF:

Leeftijd 1-8-2015	15 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 66
Aantal personeelsleden	0	25	26	24	19
Percentage	0 %	26,6 %	27,7 %	25,5 %	20,2 %
Aantal personele ontslagen (RDDF) x percentage (WTF)	0	0,532	0,554	0,51	0,404
Afgerond (in principe naar boven). Gebeurt niet, eerst wordt gekeken naar de relatie betreffend personeelslid en wtf.					

Berekening SKOBOS, feitelijk 2018 – 2019:

Minimaal nul personen in de RDDF:

Leeftijd 1-8-2016	15 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 66
Aantal personeelsleden	1	23	26	23	21
Percentage	1,1 %	24,5 %	27,6 %	24,5 %	22,3 %
Aantal personele ontslagen (RDDF) x percentage (WTF)	0	0	0	0	0
Afgerond (in principe naar boven). Gebeurt niet, eerst wordt gekeken naar de relatie betreffend personeelslid en wtf.	0	0	0	0	0

Bijlage 12: Jaarverslag 2016, Raad van Toezicht.

1. Bestuursmodel

Onderwijsorganisatie SKOBOS werkt nu vijf jaar in het bestuursmodel, waarin een College van Bestuur (CvB) bestuurt en een Raad van Toezicht (RvT) toezicht houdt op basis van het vastgestelde Toezichtkader. In het verlengde van de onderwijsvisie heeft SKOBOS daarmee ook de bestuurlijke verantwoordelijkheden daar gelegd waar die thuis horen, namelijk bij professionals in plaats van bij vrijwilligers. Zowel het correct toepassen van dit model als competenties en verantwoordelijkheden juist adresseren werden in het voorbije jaar 2016 ondersteund door een ongewijzigd Toezichtkader en door een eigen notitie over Rollen en Taken van een raad van toezicht ("*Toezicht houden is een uitdaging*", 2015). Tevens is het onderwerp rolvastheid een vast bestanddeel van de eigen jaarevaluatie van de Raad van Toezicht.

De essentie van het bestuursmodel is een scheiding tussen besturen en operationeel leiden door de bestuurder aan de ene kant en toezicht houden daarop aan de andere kant. Bestuurder en toezichthouders merken in de praktijk dat het vooral van belang is dat rollen helder zijn en het samenspel goed is. Ook in 2016 is daaraan gewerkt en in de eigen evaluatie RvT over het jaar 2016 hebben we vastgesteld dat we dit steeds beter toepassen.

De Raad van Toezicht heeft een toezichthoudende en controlerende verantwoordelijkheid met als doel: een goed bestuurd organisatie. Kenmerkend voor toezicht is de interventiemogelijkheid. Het toezicht zelf kenmerkt zich door onafhankelijkheid en professionaliteit. De Raad van Toezicht is in haar rol van toezichthouder nadrukkelijk mede verantwoordelijk voor goed bestuur. Daarom is het toezicht vervat in een toezichtkader, dat expliciet, actief, georganiseerd en gedocumenteerd is. Dat toezichtkader geeft *het wat en hoe* aan van het toezicht binnen SKOBOS. Het toezichtkader is na 2 jaar fungeren herijkt en opnieuw voor twee jaar tot ultimo 2015 vastgesteld. Begin 2016 is de expiratietermijn ervan verlengd.

Het is voor alle geledingen binnen SKOBOS en voor alle stakeholders daarbuiten van belang te weten wat de taken, verantwoordelijkheden en rollen zijn van de Raad van Toezicht en daarom is dat hieronder nog eens expliciet uiteengezet. Allereerst is het belangrijk om te weten dat een Raad van Toezicht geen representatieorgaan is; de afwegingen die er worden gemaakt overstijgen het directe belang van ouders en andere stakeholders.

De Raad van Toezicht heeft een integrale verantwoordelijkheid; dat betekent toezicht op alle aspecten. In het toezicht worden alle relevante belangen in de overwegingen meegenomen.

In de relatie bestuurder - toezicht is het wezenlijk dat de bestuurder richting geeft (strategie) en deze vertaalt naar te ontwikkelen beleid. De bestuurder leidt de organisatie de toekomst in. Toezichthouders concentreren zich op de toetsing van de kwaliteit van het bestuur.

In het pakket van taken en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht is een onderscheid te maken in een vijftal verschillende rollen en daaraan gekoppelde taken die de raad vervult:

1. de toezichtstaak: het houden van toezicht op bestuur en organisatie d.m.v. controleren en beoordelen.

De conformancerol: toezicht houden door bevragen, beoordelen en waakhond zijn.

2. de werkgeverstaak: werkgever zijn van leden van het CvB.

De werkgeversrol: vormgeving topstructuur, aanstelling, beloning, beoordeling functioneren, ontwikkeling competenties en ontslag van bestuur.

3. de adviestaak: met raad en daad terzijde staan, gevraagd en ongevraagd, van de bestuurder(s).

De performancerol: adviseur en klankbord op basis van kennis, expertise en externe informatie.

4. de bestuurlijke taak: medeverantwoordelijkheid zijn voor strategische koers en financiële performance.

De partnerrol: proactief meedenken over strategie en beleid.

5. de verantwoordingstaak: afleggen van verantwoording aan stakeholders.

De liaisonrol: verbinding met belanghebbenden/stakeholders.

2. Feitelijkheden met betrekking tot de Raad van Toezicht in 2016

2.1. Leden Raad van Toezicht SKOBOS in 2016

De Raad van Toezicht van SKOBOS bestaat reglementair uit 5 leden; in verslagjaar 2016 waren dat:

1. Lid RvT: Marleen Klaasens
2. Lid RvT: Paul Sollewijn Gelpke
3. Lid RvT: Piet van Dam
4. Lid RvT: Christine Schepel - van der Kuil
5. Voorzitter RvT: Joep den Otter

Het secretariaat van de RvT is in handen van Mevr. Ella Meeuwssen.

De Raad van Toezicht is bereikbaar via: rvt@skobos.nl

2.2. Mutaties

De Raad van Toezicht heeft in 2016 voltallig, dus met vijf leden, kunnen functioneren. Per januari 2017 zal de raad niet langer compleet zijn.

Einde 2016 heeft het op voordracht van de GMR benoemde RvT-lid Paul Sollewijn Gelpke aangegeven de werkzaamheden voor de raad niet langer te kunnen combineren met zijn werk, zijn vele reizen en zijn benoeming in de VS. Wij vinden dat jammer, maar vanzelfsprekend respecteren wij zijn besluit. Het is meer dan een plichtmatigheid om hier onze grote dank en erkentelijkheid uit te spreken richting Paul Sollewijn Gelpke voor zijn tastbare bijdragen, zijn kritisch-constructieve rolname en zijn toegevoegde waarden aan het totaal van het team van de Raad van Toezicht. Dank daarvoor!

Aangezien Paul Sollewijn Gelpke is benoemd op voordracht van de GMR zal in 2017 overleg plaatsvinden met die GMR om te bezien of en hoe in deze vacature wordt voorzien.

Alle leden van de Raad van Toezicht hebben het benoemingsformulier getekend en daarbij verklaard dat zij op basis van de SKOBOS-statuten en reglementen zullen acteren en geen positie, functie of nevenfunctie bekleden die onverenigbaar is of de schijn van belangenverstrengeling kan geven met het lidmaatschap van de Raad van Toezicht van SKOBOS.

2.3. Rooster van aftreden

De statuten van SKOBOS bepalen in Artikel 8 lid 7 het volgende:

"Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van drie jaren en treden periodiek af volgens een door de Raad van Toezicht op te stellen rooster van aftreden. Aftredende leden kunnen terstond worden herbenoemd, ten hoogste twee maal en telkens voor een termijn van drie jaren".

Het rooster van aftreden per januari 2016 was als volgt:

Naam	Start	Januari 2017	Januari 2018	Januari 2019	Januari 2020	Opmerkingen
Marleen Klaasens	01.01.2012	x			x	In 2e termijn
Paul Sollewijn Gelpke	01.09.2012		x			In 2e termijn
Christine Schepel	01.01.2014			x		In 2e termijn
Piet van Dam	01.01.2015		x			In 1e termijn
Joep den Otter	01.01.2012	x			x	In 2e termijn

2.4. Vergoedingsregel Raad van Toezicht

In Artikel 14 van het Reglement Raad van Toezicht is bepaald dat de voorzitter en de leden een vergoeding ontvangen, die wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht en in de jaarrekening wordt opgenomen. De in de vergoedingsregeling opgenomen bedragen komen niet overeen met wat in de sector onderwijs voor organisaties van de omvang van SKOBOS gebruikelijk is en welke bedragen worden geadviseerd door de VTOI. SKOBOS zit bewust fors onder de lijn van toegestane vergoedingen. De vergoeding is een all-in bedrag, waarin ook alle normale onkosten voor het lidmaatschap van de Raad van Toezicht zijn opgenomen.

Concreet bedroegen de vergoedingsbedragen in 2016 de landelijk vastgestelde vrijwilligersvergoeding; voor de voorzitter gold het dubbele daarvan. De bedragen voor 2016 zijn niet aangepast en zijn daarmee al gedurende 5 jaren gelijk gebleven. In 2015 is de VTOI (Vereniging van Toezichthouders Onderwijs Instellingen) met een hernieuwd advies gekomen over vergoedingen voor leden van een RvT, gebaseerd op aangepaste wetgeving. De vergoedingen die SKOBOS betaalt, zouden fors verhoogd kunnen worden, maar de RvT heeft hiervan bewust afgezien.

3. Activiteiten Raad van Toezicht in 2016

In onderstaand schema staan de vergaderdata, de belangrijkste onderwerpen en relevante besluiten van de Raad van Toezicht in overzicht geordend. Voorafgaand aan een vergadering wordt zo mogelijk door de directeur van de school waar de vergadering plaats vindt een presentatie verzorgd over een relevant onderwerp. Zo houdt de Raad van Toezicht eveneens contact met de schooldirecteuren. Van alle vergaderingen wordt een verslag opgemaakt en formeel middels twee handtekeningen vastgesteld.

Jaaractiviteiten in 2016 van de Raad van Toezicht van SKOBOS

Datum vergadering	Belangrijkste onderwerpen en Relevante besluiten (cursief)	Tussenrapportages en Besluiten (cursief) vanuit het Toezichtkader
25 januari	Jaarevaluatie RvT	Eigen evaluatie over 2015
1 februari	Indicatie Jaarexploitatie 2015 <i>Vaststellen Begroting 2016 en meerjarenbegroting 2016-2019</i>	Voortgangsrapportage Managementrapportage over 4 ^e kwartaal 2015
7 maart	Discussie situatie directie De Linde en Ontwikkelscan De Klep	Voortgangsrapportage Status Project Schaalgrootte
18 april	Concept jaarverslag (incl. bestuursverslag) over 2015 <i>Vaststellen Jaarcijfers over 2015</i> Presentatie Scholen met Succes Evaluatie-discussie directiewisseling De Linde	Voortgangsrapportage <i>Cao en inschaling bestuurder</i>
20 juni	<i>Vaststellen Bestuursverslag 2015 en Jaarverslag RvT 2015</i> Discussie samenwerkingsverband Passend Onderwijs Voortgang Besturenfusie en Governance-issue	Voortgangsrapportage Managementrapportage over 1 ^e kwartaal 2016 Aanbevelingen accountant
4 Juli	Tussenevaluatie RvT	Eigen evaluatie
26 september	<i>Goedkeuring opstarten onderzoek mogelijkheden besturenfusie</i>	Voortgangsrapportage Managementrapportage over 2 ^e kwartaal 2016
14 november	Resultaten en opbrengsten op schoolniveau	Voortgangsrapportage Managementrapportage over 3 ^e kwartaal 2016 <i>Goedkeuring Intentieverklaring</i>
12 december	Speerpunten strategisch beleidsplan 2017 - 2020 <i>Vaststellen Begroting 2017 en Meerjarenbegroting 2018-2020</i>	Voortgangsrapportage <i>Jaarkalender 2017</i> <i>Rooster van optreden 2017</i>

Ter verduidelijking bij het overzicht hierboven:

Voortgangsrapportage (elke vergadering)

- * monitoring en advisering inzake gevoerd beleid en operaties
- * relevante informatie klankborden en doen van mededelingen

Managementrapportage (elk kwartaal)

- * monitoring en advisering via elementen uit toezichtkader
- * financiële situatie/exploitatie

Daarnaast is een aantal extra besprekingen geweest, waaronder:

- * functioneringsgesprekken met de bestuurder;
- * de financiële commissie is ter voorbereiding en advies van jaarcijfers en begrotingen en besprekingen met de accountant verschillende keren bijeen gekomen.

4. Continuïteitsparagraaf: vooruitblik 2017-2020

Net als in het voorbije jaar geeft de Raad van Toezicht in haar Jaarverslag een vooruitblik op de nabije toekomst en de te verwachten ontwikkelingen.

Basale leidraad voor de Raad van Toezicht is het Strategisch (meerjaren) Beleidsplan en de daarbij horende Financiële Exploitatie, vertaald in jaarbegroting, meerjarenbegroting en inzicht in (bestemmings)reserves. De Raad van Toezicht heeft veel vertrouwen in het uitgestippelde beleid, de operatie eromheen en de financiële vertaling ervan. In de plannen zijn op de hoofdonderwerpen meerjarenambities en doelstellingen voor de middellange termijn opgenomen teneinde de koers te bepalen en het mogelijk te maken koers te houden. Dit alles is geen sinecure als we kijken naar de context van het Primair Onderwijs in algehele zin en naar SKOBOS als onderwijsorganisatie in het bijzonder. Grosso modo: wat wordt vereist en verwacht neemt toe, wat wordt geboden en gefaciliteerd neemt af.

Voor een belangrijk deel wordt de context waarbinnen SKOBOS opereert bepaald door een drietal ontwikkelingen met een stevige impact op vrijwel alle beleidsterreinen. De Raad van Toezicht zal zich dan ook zeker met deze onderwerpen bezig houden. Dat drietal is:

4.1. **Demografische ontwikkelingen** (krimp), met versterking van negatieve effecten als gevolg van bezuinigingen.

De daling van het aantal leerlingen is ingezet in 2008. Naar verwachting zal SKOBOS uiteindelijk zo'n 28% minder leerlingen hebben en na het jaar 2020 stabiliseren ruim boven de 1000 leerlingen. Overigens lijkt de krimp iets af te zwakken. Bovendien, de overheden bezuinigen op de financiële vergoedingen en bijdragen. SKOBOS streeft naar een sluitende jaarexploitatie, maar accepteert via het overzicht "toegestane overschrijdingen" interen op haar reservepositie teneinde gewenste kwaliteitsinvesteringen te kunnen doen en de leerkracht-leerling-ratio - die overigens stijgt - binnen aanvaardbare grenzen te houden. De kostenremanentie zal ook in de komende jaren verder gaan en raakt de positie van het eigen vermogen gevoelig, ook al blijft SKOBOS financieel gezond. Het is dan ook deze achtergrond die ertoe heeft geleid dat SKOBOS proactief is gestart met het project "Groeit in Krimp" waarbij via een "werkagenda" met een tijdsplaatje van twee jaar een zoektocht is gelopen om te bezien welke mogelijkheden zich aandienen om met doorontwikkeling van de huidige visie kwaliteitsrijk onderwijs te kunnen blijven aanbieden in Oirschot en haar kleinere kernen en dat binnen haalbare financiële kaders. Dit traject is eind 2015 afgerond met het besluit dat SKOBOS bereid is haar eigenstandigheid in te leveren indien kan worden samengewerkt dan wel (bestuurlijk) kan worden gefuseerd met een partner die toegevoegde waarden biedt en qua missie/visie eveneens de opdracht van kwaliteitsrijk onderwijs vorm geeft. Eind 2016 is een beginselbesluit daaromtrent genomen en bekrachtigd met een intentieverklaring met onderwijsorganisatie Kempenkind, die in de regio De Kempen onderwijs verzorgt. Uitwerking hiervan wordt in 2017 ter hand genomen via werkgroepen en een stuurgroep van de beide CvB's met de bedoeling in het najaar van 2017 op basis van een gefundeerd onderzoeksrapport tot finale besluiten te komen. Indien de wederzijdse toegevoegde waarden aangetoond en de te verwachte doelen realiseerbaar lijken, zal bij positieve besluitvorming een bestuurlijke fusie per 1 januari 2018 mogelijk zijn. De RvT is nauw betrokken bij deze ontwikkeling.

4.2. Het implementeren van **Passend Onderwijs en het versterken van de onderwijskwaliteit**.

Passend Onderwijs vervangt Weer Samen naar School en herverdeelt zorgbudgetten, waarbij een budgettair plafond geldt. SKOBOS ziet in de nieuwe regionale samenwerking kansen om op SKOBOS- en schoolniveau kwaliteitsimpulsen te realiseren, wanneer het gaat om inhoud en organisatie van onderwijs op school-, groeps- en leerlingenniveau. Ouders/verzorgers vragen ook om meer maatwerk voor de specifieke ontwikkelingsbehoeften van hun kind(eren). De visie van SKOBOS past er naadloos bij, maar tegelijkertijd is er wel degelijk het besef dat dit een enerverende en uitdagende taakstelling is die nieuwe vaardigheden vergt van leerkrachten en management. De bij SKOBOS al ingezette weg naar professionalisering van organisatie en mensen en het meer en meer denken in meetbare en kwaliteitsrijke opbrengsten kunnen extra stimuleren in het bereiken van de doelstellingen. Facilitering en scholing van leerkrachten, onder meer via de SKOBOS-academie, zijn daarbij ondersteunend. De Raad van Toezicht had en heeft voortdurend oog voor deze ontwikkeling van maatwerk en kwaliteit van onderwijs en faciliteert waar nodig met goedkeuring van benodigde investeringen. Het initiatief van een Plusklas wordt breed gedragen. Het bieden van passend onderwijs aan asielkinderen kan eveneens worden gezien als een onderdeel van dit beleid. Frictiepunt is en blijft het te lage niveau van kostenvergoeding hiervoor. Punt van aandacht is het bestuurmodel van het samenwerkingsverband.

4.3. De implementatie van **de visie van SKOBOS**, met versterking ervan door de gemaakte keuze voor innovatief handelen middels uitwerking van SKOBOS 2.0 waarin 21st Century Skills en digitalisering leidend zijn.

Talentedontwikkeling is het centrale trefwoord in de visie van SKOBOS. In het strategisch beleid gaat het om professionalisering, kwaliteitsdenken/ -handelen en - als derde - om innovatiekracht. Onderwijs en maatschappelijke context gaan hand in hand en daarom investeert SKOBOS doelbewust uit eigen vermogen in twee digi-projecten die deze innovatiekracht schragen en ontwikkelen. Het DWO-project (digitale werkomgeving) richt zich op het vaardig maken van leerkrachten in het omgaan met ICT; het project is in 2014 gestart, inmiddels geïmplementeerd, en blijft voortdurend in ontwikkeling. In 2016 is gestart met de projectplannen voor wat eerst als het DLO-project is verwoord; de digitale leeromgeving. In 2016 is dit project verbreed en omgedoopt tot SKOBOS 2.0. waarin het wat en hoe van basale vaardigheden (naast het vereiste in opbrengsten vanuit reguliere vakken/domeinen) wordt verkend/onderzocht en uitgewerkt/geïmplementeerd en op welke wijzen 21st Century Skills en digitalisering het onderwijsleerproces kunnen verrijken teneinde de gestelde doelen en opbrengstverwachtingen te kunnen bereiken. De implementatie ervan is schoolgebonden, is ingekaderd op SKOBOS niveau onder leiding van een stuurgroep en heeft een doorlooptijd tot 2018-2019. De Raad van Toezicht hecht sterk aan deze innovatie, aangezien deze naadloos aansluit op maatschappelijke ontwikkelingen en heeft daarom hiervoor investeringsbudgetten goedgekeurd.

Tot slot, ook de Raad van Toezicht is zich ervan bewust dat de sector Primair Onderwijs onder druk staat en ook onderwijsorganisatie SKOBOS merkt dat nadrukkelijk. Dit alles scherpt het bewustzijn dat verantwoorde keuzen maken onontbeerlijk is. Prioriteiten stellen in strategisch en operationeel beleid is dan ook voortdurend aan de orde.

Weliswaar "draaien" de scholen budgettair neutraal, maar ook 2016 werd op organisatieniveau met een fors financieel tekort gesloten als gevolg van investeringen uit de reserves ten behoeve van onderwijskwaliteit, hetgeen in 2017-2020 niet anders zal zijn. Daarna zal de gehele exploitatie neutraal kunnen gaan verlopen, aangezien scholen vanaf 2020 vervolgkosten voor eigen rekening moeten nemen. Daarmee staat - als het gaat om financiële middelen - een grote druk op de organisatie in de middellange termijnplanning. Niettemin is SKOBOS financieel sterk, vooral als gevolg van weliswaar dalende, maar nog ruim boven de norm aanwezige (bestemmings)reserves. Tegelijkertijd is er het besef dat de jaarexploitatie op termijn volledig dekkend moet zijn zonder beroep te doen op die reserves, terwijl SKOBOS bewust zal (moeten) blijven investeren in zaken die direct de kwaliteit bevorderen, de professionalisering stimuleren en de innovatieve kracht versterken, opdat dit ten goede komt aan de kinderen die aan de SKOBOS-scholen zijn toevertrouwd.

De Raad van Toezicht dankt alle betrokkenen bij SKOBOS, in het bijzonder de personeelsleden, het ondersteunend personeel, de schooldirecties, het College van Bestuur en de (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraden voor hun tastbare en kwaliteitsrijke bijdragen in 2016 en rekent graag opnieuw op hun inzet, deskundigheid en resultaten in 2017 en later.

Namens de Raad van Toezicht van SKOBOS

Joep den Otter
Voorzitter Raad van Toezicht

Besproken en vastgesteld in de RvT-vergadering van 21 juni 2017.

Jaarrekening 2016

Stichting Katholiek Onderwijs De Beerzen, Oirschot en Spoordonk

A.1.1. Balans per 31-12-2016 na resultaatbestemming

1	Activa	31-12-2016 EUR	31-12-2015 EUR
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa	1.475.730	1.484.671
1.3	Financiële vaste activa	<u>53.429</u>	<u>45.379</u>
	Totaal vaste activa	<u>1.529.159</u>	<u>1.530.050</u>
	Viottende activa		
1.5	Vorderingen	361.677	403.929
1.7	Liquide middelen	<u>2.998.081</u>	<u>2.968.788</u>
	Totaal viottende activa	<u>3.359.758</u>	<u>3.372.717</u>
	Totaal activa	<u>4.888.917</u>	<u>4.902.767</u>
2	Passiva	31-12-2016 EUR	31-12-2015 EUR
2.1	Eigen vermogen	3.013.281	3.234.337
2.2	Voorzieningen	1.172.604	1.037.344
2.4	Kortlopende schulden	703.032	631.086
	Totaal passiva	<u>4.888.917</u>	<u>4.902.767</u>

A.1.2. Staat van baten en lasten over 2016

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	6.331.091	6.005.688	6.150.407
3.2 Overige overheidsbijdragen	87.828	111.057	109.856
3.5 Overige baten	<u>96.386</u>	<u>101.460</u>	<u>106.815</u>
Totaal baten	<u>6.515.306</u>	<u>6.218.205</u>	<u>6.367.078</u>
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	5.502.712	5.476.700	5.482.239
4.2 Afschrijvingen	221.900	213.778	225.237
4.3 Huishoudingslasten	387.290	363.350	399.522
4.4 Overige lasten	<u>638.269</u>	<u>595.203</u>	<u>594.949</u>
Totaal lasten	<u>6.750.172</u>	<u>6.649.031</u>	<u>6.701.947</u>
Saldo baten en lasten	<u>-234.866</u>	<u>-430.826</u>	<u>-334.869</u>
5 Financiële baten en lasten	13.810	37.650	25.847
	<u>13.810</u>	<u>37.650</u>	<u>25.847</u>
Resultaat	<u>-221.056</u>	<u>-393.176</u>	<u>-309.022</u>
Resultaat na belastingen	<u>-221.056</u>	<u>-393.176</u>	<u>-309.022</u>
Totaal resultaat	<u>-221.056</u>	<u>-393.176</u>	<u>-309.022</u>

A.1.3. Kasstroomoverzicht over 2016

	2016 EUR	2015 EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo van baten en lasten	-234.866	-334.869
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	221.900	225.237
- Mutaties voorzieningen	135.260	166.278
	357.160	391.515
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen	42.252	5.063
- Kortlopende schulden	71.946	-355.922
	114.198	-350.859
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	236.491	-294.213
Ontvangen interest	13.810	23.223
Betaalde Interest		-650
Buitengewoon resultaat		3.274
	13.810	25.847
Totale kasstroom uit operationele activiteiten	250.302	-268.366
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-232.978	-220.657
Desinvesterings in materiële vaste activa	20.020	0
Investerings in financiële vaste activa	-8.050	0
Desinvesterings in financiële vaste activa	0	0
	-221.009	-220.657
Totale kasstroom uit investeringsactiviteiten	-221.009	-220.657
Mutatie liquide middelen	29.293	-489.023
Liquide middelen 1-1	2.968.788	3.457.811
Liquide middelen 31-12	2.998.081	2.968.788
Mutatie Liquide middelen	29.293	-489.023

Grondslagen

1 Algemeen

Gegevens over de rechtspersoon

Naam: Stichting Katholiek Onderwijs De Beerzen, Oirschot en Spoordonk

Rechtsvorm: Stichting

Zetel: Oirschot

Kamer van Koophandel: 17101035

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van Skobos en de onder deze rechtspersoon vallende scholen verantwoord.

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de baten en allen hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het bestuur, overeenkomstig algemeen geldenden grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die mede bepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Financiële instrumenten

Skobos heeft alleen primaire financiële instrumenten, voor de grondslag wordt verwezen naar de behandeling per post.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Er wordt afgeschreven in het jaar na aanschaf, derhalve afgeschreven vanaf 1 januari van het volgend boekjaar.

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Investeringsonder de € 1.000 worden rechtstreeks ten laste gebracht van het resultaat.

Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op de investeringen.

Het economisch eigendom van de schoolgebouwen is in handen van de gemeente. Het juridisch eigendom berust voor bij de stichting.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden bij eerste waardering opgenomen tegen reële waarde en daarna tegen marktwaarde indien deze lager is.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde plus geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De Liquide Middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van Skobos.

Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen. In de toelichting zijn het bedrag en de beperkte doelstelling van iedere bestemmingsreserve vermeld.

Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen, een inschatting van het totaal aan uitgaven en een inschatting in welk jaar de uitgaven zullen worden gedaan.

Bestemmingsfonds (publiek en privaat)

Gelden afkomstig van derden met een beperktere bestedingsmogelijkheid dan de doelstelling van Skobos toestaat en per balansdatum nog niet zijn besteed, zijn opgenomen in bestemmingsfondsen. Per bestemmingsfonds wordt de beperkende doelstelling toegelicht. Bij de Ruimte is sprake van een fonds ouderbijdragen.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen niet op activa in mindering zijn gebracht.

Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter equalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Voorziening groot onderhoud

De onderhoudsvoorziening beoogt kostenegalitatie voor de uitgaven van groot planmatig onderhoud aan onroerende zaken die door de jaren een onregelmatig verloop hebben. De dotaties aan de voorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenbegroting die een periode kent van 20 jaar. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is, rekening houdend met geplande jaarlijkse dotaties toereikend voor het uit te voeren onderhoud in de periode waarover de meerjarenonderhoudsbegroting strekt.

Voorziening jubilea

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet (3,00 %). De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

Dit betreft schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde plus geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan de opvolgende periode worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover deze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als een verschil tussen de baten en de hiermee verbonden, aan het boekjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsideerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum, worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW subsidies met een verrekeningsclausule worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsideerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

Skobos heeft voor haar werknemers een toegezegd pensioenregeling.

Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per 28 februari 2017 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 98,8%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende materiële vaste activa.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten.

4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

A.1.4. Toelichting behorende tot de balans

1 Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschafprijs 1-1-2016 EUR	Afschrijving cum. 1-1- 2016 EUR	Boekwaarde 1-1- 2016 EUR	Mutaties 2016		Afschrijvingen 2016 EUR	Aanschaf-prijs 31-12-2016 EUR	Afschrijving cumulatief 31-12-2016 EUR	Boek- waarde 31- 12-2016 EUR
				Investerings- n 2016 EUR	Desinvestering en 2016 EUR				
1.2.1 Gebouwen en terreinen	345.075	10.916	334.159	19.178	0	9.056	364.253	19.972	344.280
1.2.2 Inventaris en apparatuur	2.025.498	1.246.927	778.571	213.801	19.284	149.244	2.220.015	1.396.171	823.844
1.2.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen	899.610	527.669	371.941	0	735	63.600	898.875	591.269	307.605
Totaal materiële vaste activa	3.270.183	1.785.512	1.484.671	232.978	20.020	221.900	3.483.142	2.007.412	1.475.730

Toelichting:

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, inventaris en ICT middelen.

Duurzaame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de € 1.000,-.

Onder andere vaste bedrijfsmiddelen vallen o.a. de vervoersmiddelen.

De cumulatieve aanschafwaarde en afschrijvingen zijn gecorrigeerd met de inmiddels niet meer aanwezige activa. Voor de inzichtelijkheid is dit verwerkt in de beginpositie. Hiermee is € 67.000,- aan oorspronkelijke investeringskosten betrokken.

De volgende afschrijvingstermijnen zijn gehanteerd:

Gebouwen nieuwbouw	40 jaar
Investerings in bestaande bouw	15 of 20 jaar
Inventaris en apparatuur, bestaande uit:	
- Meubilair 15 jaar (6,66%)	10 of 20 jaar
- Technische inventaris	10 jaar
- ICT	4 of 8 jaar
- Leermiddelen	3 jaar

1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde 1-1-2016 EUR	Aankopen EUR	Verkopen EUR	Koersresultaat EUR	Boekwaarde 31-12-2016 EUR
1.3.6 Effecten	45.379	0	0	0	45.379
Financiële vaste activa - deelname corporatie glasvezel	0	8.050	0	0	8.050
Totaal financiële vaste activa	45.379	8.050	0	0	53.429
1.3.6.2 Obligaties	45.379	0	0	0	45.379
Effecten	45.379	0	0	0	45.379

Overzicht ten behoeve van toelichting jaarrekening

	Aankoop- waarde	Koers- waarde 1-1	Aankoop	Verkoop	Koers- resultaat	Koerswaarde 31-12	Balanswaarde
7,5% Nederland 1993/2023		67.971			-1.071	66.900	45.379
		67.971			-1.071	66.900	45.379

In 2016 is er kapitaalstorting gedaan in de corporatie OirschotGlas U.A. Deze kapitaalstorting betreft het operationeel krijgen van de glasvezelverbinding op de Antoniuschool.

Flottende activa

1.5 Vorderingen

	31-12-2016 EUR	31-12-2015 EUR
1.5.1 Debiteuren	11.500	17.121
1.5.2 Kortlopende vorderingen op OCW/EZ	334.360	288.056
1.5.7 Overige vorderingen	15.725	50.970
1.5.8 Overlopende activa	93	47.782
Totaal vorderingen	361.677	403.929

Uitsplitsing:

	31-12-2016 EUR	31-12-2015 EUR
1.5.7 Rente	9.538	25.064
Kunstabalje	1.715	1.715
ABP teveel afgedragen premies 2013	0	5.821
BSO bijdragen exploitatie lokalen	0	3.760
Gem. vergoeding onderwijsbegeleiding	3.339	3.339
Overige	1.133	921
Snappet borq tablets	0	10.350
	<u>15.725</u>	<u>50.970</u>

1.7 Liquide middelen

	31-12-2016 EUR	31-12-2015 EUR
1.7.1 Kasmiddelen	0	442
1.7.2 Tegoeden op bankrekeningen	148.029	2.311.684
1.7.3 Deposito	2.850.051	655.642
1.7.4 Overige liquide middelen	0	1.020
Totaal liquide middelen	<u>2.998.081</u>	<u>2.968.788</u>

In het kasstroomoverzicht is de mutatie in liquide middelen uiteengezet. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het bestuur.

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 1-1-2016	Mutaties Resultaat	Overige Mutaties	Stand per 31- 12-2016
	EUR	EUR	EUR	EUR
Algemene reserve				
2.1.1 Algemene reserve	383.864	-64.823		319.041
2.1.2 Bestemmingsreserve publiek	2.850.473	-156.233	0	2.694.240
Totaal eigen vermogen	3.234.337	-221.056	0	3.013.281

Uitsplitsing:

Onderhoudsind.		Stand per 1-1-2016	Resultaat	Overige Mutaties	Stand per 31- 12-2016	
		EUR	EUR	EUR	EUR	
2.1.1	SKOBOS (ideeën)	871.130	56.383-		814.747	
	Niet opgenomen Bapo	245.915	40.000-		205.915	
	Personele inzet	352.997	78.250-	209.831	484.578	
	Frictie	221.900	6.900-		215.000	
	Bijzondere ontwikkelingen	313.831	-	313.831-	0	
	Bouw-en verbouw	510.000	10.000		520.000	
	Strategische ontwikkeling	59.700	59.700-		0	
	Aankoop aandeel Korein	130.000	-		130.000	
	Plusklas	110.000	32.000-	104.000	182.000	
	Passend Onderwijs	35.000	107.000		142.000	
2.1.1	Bestemmingsreserve (publiek)	2.850.473	0	156.233-	0	2.694.240

Er zijn bestemmingsreserves gevormd voor met de schooldirecteuren overeengekomen toegestane overschrijdingen op de begroting in de komende jaren.

2.2 Voorzieningen en langlopende schulden

	Stand per 1-1-2016	Dotaties 2016	Onttrekking 2016	Mutaties Vrijval 2016	Rente mutatie (bij contante waarde)	Saldo 31-12-2016	Onderverdeling saldo Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Voorziening jubilea	91.101	9.283	8.336			92.048	10.643	81.405
Voorziening duurzame inzetbaarheid	-	16.000	-			16.000	-	16.000
2.2.1 Personele voorzieningen	91.101	25.283	8.336	-	-	108.048	10.643	97.405
2.2.3 Onderhoudsvoorziening	946.243	146.700	28.387			1.064.556	69.802	994.754
Totaal voorzieningen	1.037.344	171.983	36.723	-	-	1.172.604	80.445	1.092.159

2.4 Kortlopende schulden		31-12-2016	31-12-2015
		EUR	EUR
2.4.3	Crediteuren	122.270	85.033
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	260.319	232.346
	Loonheffing	200.656	201.001
	Premies sociale verzekeringen	59.663	31.345
2.4.8.	Schulden terzake van pensioenen	53.171	55.190
2.4.9	Overige kortlopende schulden	34.676	30.689
	Overige		16.411
	Netto salarissen/loonvoorschotten	-767	13.164
	Nog te betalen bedragen	35.443	
	Door te betalen levensloop	0	1.114
2.4.10	Overlopende passiva	232.596	227.828
2.4.10.	Vooruitontvangen termijnen	56.314	52.864
2.4.10.	Vakantiegeld en- dagen	176.283	174.964
2.4.10.	Gemeentelijke voorziening		
Totaal kortlopende schulden		703.032	631.086

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In 2011 heeft SKOBOS voor kopieerapparatuur op de 6 scholen een mantelovereenkomst gesloten met Océ Nederland B.V.
Ingangsdatum is 1 november 2011 met een looptijd van 6 jaar.

St. Willibrordus EUR 444,64 per maand

St. Antonius EUR 279,51 per maand

St. Josephschool EUR 344,69 per maand

De Linde EUR 382,64 per maand

Paulusschool EUR 362,86 per maand

St. Jozefschool EUR 355,66 per maand

Bedragen zijn exclusief BTW.

De bedragen blijven gedurende de looptijd gelijk; er wordt geen jaarlijkse indexering toegepast.

Daarnaast is met Océ Nederland B.V. een overeenkomst tot levering van papier afgesloten.

Prijs per pak papier € 2,30 excl. BTW.

Regeling duurzame inzetbaarheid

In de cao is in artikel 8A,1 in het kader van de duurzame inzetbaarheid de mogelijkheid opgenomen om met ingang van 1 oktober 2014 uren op te sparen. Voor de gespaarde uren dient, indien deze in uren of in geld opgenomen zullen worden, een voorziening gevormd te worden. Hiertoe dienen tussen werknemer en werkgever individuele afspraken gemaakt te worden.

In 2015 zijn deze afspraken niet gemaakt en is derhalve geen voorziening duurzame inzetbaarheid gevormd.

A.1.8 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	5.772.106	5.539.683	5.578.170
3.1.2 Overige subsidies OCW	141.257	155.435	170.038
3.1.4 Bijdragen samenwerkingsverband	417.727	310.570	402.199
Totaal rijksbijdragen OCW	6.331.091	6.005.688	6.150.407

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	87.828	111.057	109.856
Totaal overige overheidsbijdragen	87.828	111.057	109.856

3.5 Overige baten

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
3.5.1 Verhuur	18.971	30.809	14.444
3.5.2 Detachering personeel	69.898	43.400	58.594
3.5.5 Ouderbijdragen	3.791	6.080	5.815
3.5.6 Overige	3.727	21.171	27.962
Totaal overige baten	96.386	101.460	106.815

Toelichting overige baten

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
Overige	3.727	14.702	16.462
Werkzaamheden SWV PO	-	6.469	11.500
	3.727	21.171	27.962

4 Lasten

4.1 Personeelslasten

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
Brutolonen en salarissen	4.011.207	5.345.001	3.946.307
Sociale lasten	697.748		887.022
Pensioenpremies	482.855		490.241
4.1.1 Lonen en salarissen	5.191.810	5.345.001	5.323.570
Dotaties personele voorzieningen	25.283	2.000	16.342
Personeel niet in loondienst	156.773	192.280	175.876
Overig	202.016	162.419	156.153
4.1.2 Overige personele lasten	384.072	356.699	348.371
4.1.3 Af: Uitkeringen	-73.170	-225.000	-189.702
Totaal personeelslasten	5.502.712	5.476.700	5.482.239

Aantal personeelsleden

Toelichting naar functie niveau	2016	2015
Directie	6	8
Onderwizend personeel	72	72
Onderwijs ondersteunend personeel	5	5
	83	85

4.2 Afschrijvingen

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
4.2.2 Materiële vaste activa	221.900	213.778	225.237
Totaal afschrijvingen	221.900	213.778	225.237

4.3 Huisvestingslasten

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
4.3.1 Huur	14.848	-	3.953
4.3.2 Verzekeringen	100	-	296
4.3.3 Onderhoud	34.115	34.300	39.500
4.3.4 Energie en water	113.743	112.050	122.082
4.3.5 Schoonmaakkosten	51.484	40.700	39.432
4.3.6 Heffingen	5.953	15.150	14.037
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	146.700	146.700	167.976
4.3.8 Beveiligingskosten	20.347	13.000	12.246
4.3.8 Overige huisvestingslasten	-	1.450	-
Totaal huisvestingslasten	387.290	363.350	399.522

4.4 Overige instellingslasten

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	227.842	191.774	217.488
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	323.337	286.007	278.152
4.4.4 Overige instellingslasten	87.090	117.422	99.309
Totaal overige instellingslasten	638.269	595.203	594.949

Toelichting administratie- en beheerslasten

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
Kosten administratiekantoor	71.712	77.300	102.537
Accountant	8.016	-	6.259
Deskundigenadvies	105.661	80.000	67.260
Telefoon	12.239	8.900	9.909
Porti	671	1.450	1.335
Drukwerk	465	1.700	2.127
Schoolgids	181	-	272
Kantoorbenodigheden	165	1.200	972
Onkostenvergoeding	16.522	10.200	14.090
Public relations en marketing	12.210	11.024	12.382
Beheer en bestuur	-	-	345
	227.842	191.774	217.488

De accountantskosten zijn als volgt te specificeren:

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
Onderzoek jaarrekening	8.016	-	6.259
	8.016	-	6.259

Wij hebben van de accountantsorganisatie uitsluitend controlediensten ontvangen. De genoemde bedragen zijn de aan het boekjaar toe te rekenen bedragen.

Toelichting Inventaris, apparatuur en leermiddelen

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
Leermiddelen	102.854	101.637	103.645
Klein inventaris	18.915	5.020	7.243
ICT hardware	10.640	12.750	16.094
ICT software, licenties	118.652	88.500	61.140
Website	7.200	11.200	256
Overige Ict	13.559	18.500	33.303
Media- en bibliotheek	944	2.900	2.138
Reproductie	50.574	45.500	54.333
	323.337	286.007	278.152

Toelichting Overige instellingslasten

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
Kabeltelevisie en overige rechten	4.334	4.040	4.543
Abonnementen	5.741	6.600	8.140
Contributies	12.452	12.850	13.870
Representatiekosten	4.414	3.850	5.606
Medezeggenschaps- en ouderraad	672	3.550	2.316
Overige verzekeringen	3.235	3.500	3.227
Culturele vorming	21.914	33.565	18.156
Sportdagen en vieringen	11.122	13.700	12.708
Reizen en excursies	6.401	11.150	11.713
Testen en toetsen	14.782	13.550	12.315
Levensbeschouwing	1.018	1.300	2.096
Projecten	-	913	-
Overige onderwijslasten	1.006	8.854	4.619
	87.090	117.422	-

5 Financiële baten en lasten

	2016 EUR	Begroting 2016 EUR	2015 EUR
5.1 Rentebaten	15.318	39.000	23.223
5.4 Overige opbrengsten financiële vaste activa	-	-	3.274
5.5 Rentelasten en bank- en beheerkosten	1.508-	1.350-	650-
Saldo financiële baten en lasten	13.810	37.650	25.847
Jaarresultaat	221.056-	393.176-	309.022-

C2 Bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.
Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2016

€	64.823-	wordt toegevoegd aan de algemene reserve
€	156.233-	wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve publiek
€	<u>221.056-</u>	totaal resultaatverdeling

C3 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

G1. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES ZONDER VERREKENINGSCLAUSULE (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EZ regelingen betrekking hebben op de EZ subsidies)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag Toewijzing	Ontvangen t/m verslaagjaar	Prestatie afgerond
			€	€	Ja/nee
	totaal				

G2.A. Aflopend per ultimo verslaqjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag Toewijzing	Ontvangen t/m verslaaijaar	Totale kosten	Te verrekenen ultimo verslaaijaar
			€	€	€	€
totaal						

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag Toewijzing	Saldo 1 januari 2016	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in Verslagjaar	Totale kosten 31 december 2016	Saldo te besteden 31 december 2016
			€	€	€	€	€	€
	totaal							

A.1.9

Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking.

Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	F. Bruinsma
Functiegegevens	Directeur- bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Klasse	B
Complexiteitspunten aantal leerlingen	1
Complexiteitspunten totale baten	4
Complexiteitspunten aantal onderwijssoorten	1
Individueel WNT-maximum	117.000
Beloning	97.609
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	12.872
Subtotaal	110.481
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	110.481
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.

Gegevens 2015	
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1
Beloning	84.874
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	11.287
Totaal bezoldiging 2015	96.161

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12 [indien van toepassing]

Er waren in 2016 geen leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen[1] [indien van toepassing]

bedragen x € 1	J. Den Otter	P. van Dam	M. Klaassens	C. Schepel-van der Kuil	P. Sollewijn Gelpke
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	17.550	11.700	11.700	11.700	11.700
Beloning	6.250	1.500	1.500	1.500	1.500
Belastbare onkostenvergoedingen					
Beloningen betaalbaar op termijn					
Subtotaal	6.250	1.500	1.500	1.500	1.500
-/- Onverschuldigd betaald bedrag					
Totaal bezoldiging	6.250	1.500	1.500	1.500	1.500
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2015					
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 1/7	1/1 - 23/3
Beloning	6.250	1.500	1.500	1.500	1.500
Belastbare onkostenvergoedingen					
Beloningen betaalbaar op termijn					
Totaal bezoldiging 2015	6.250	1.500	1.500	1.500	1.500

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen verstrekt.

3a. Bezoldiging en/of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen

Er is geen bezoldiging en/of ontslaguitkering geweest aan niet-topfunctionarissen die hoger zijn dan de WNT grens. Dat was eveneens in 2015 niet het geval.

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

College van bestuur

F.G.M. Bruinsma

Raad van Toezicht

de heer J. den Otter

de heer P. van Dam

mevrouw M. Klaassens

mevrouw C. Schepel-van der Kuil

de heer P. Sollewijn-
Gelpke

Datum vaststelling jaarrekening 21 juni 2017 Oirschot

Ter identificatie
Governs Onderwijs Accountants
Eindhoven

C1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het intern toezichhoudend orgaan van
Stichting Katholiek Onderwijs de Beerzen, Oirschot en Spoordonk
Van Tuldenstraat 2 a
5688 DB OIRSCHOT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Katholiek Onderwijs de Beerzen, Oirschot en Spoordonk te OIRSCHOT gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Katholiek Onderwijs de Beerzen, Oirschot en Spoordonk op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2016;
- (2) de staat van baten en lasten over 2016; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Katholiek Onderwijs de Beerzen, Oirschot en Spoordonk, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het intern toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 28 juni 2017
Govers Onderwijs Accountants

Was getekend
Drs. A.A.J. Vogels RA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

D1 Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer 40982
Naam instelling SKOBOS

Adres Van Tuldenstraat 2A
Postcode / Plaats Postbus 55
Telefoon 0499-550517
E-mail info@skobos.nl
Internet-site www.skobos.nl

Contactpersoon F.G.M. Bruinsma
Telefoon 0499-550517

E-mail fransbruinsma@skobos.nl

Brin	Naam	Sector
07QZ	BS de Plataan	PO
08YI	BS De Linde	PO
09VU	BS St. Antonius	PO
10JK	BS de Beerze locatie Middelbeers	PO
11DW	BS De Fonkeling	PO